

Ung i troen

En kort innføring i ulike bibelske tema som angår den kristne tro.

Av Morten Nord-Varhaug

Forord

Læren er et lys. Ord.sp. 6.23.

Det var kanskje dette ordet Martin Luther tenkte på da han skrev: «Læren om troen er en solstråle, som kommer fra himmelen og opplyser, tenner og leder oss».

Det er mitt ønske at disse kapitler kan være en slik liten «solstråle», som viser vei til troen på Jesus Kristus.

Det forutsettes lite bibelsk bakgrunnskunnskap for å lese nettsiden. Mange ulike bibelske begreper blir forklart underveis, med den hensikt å gjøre innholdet i kapitlene lett forståelige.

Innholdet i denne nettsiden passer til alle, men er spesielt rettet mot ungdom og nye kristne. Den kan leses som selvstudium eller brukes i bibelgrupper. Det anbefales at kapitlene leses i forkant av bibelgruppestudie. En vil dermed få bedre tid til samtale og refleksjon omkring spørsmålene etter hvert kapittel.

Jeg vil rette en stor takk til tålmodige barn og kone i forbindelse med skriveprosessen.

Jeg vil også rette en stor takk til de som har lest igjennom manuset og gitt konstruktive tilbakemeldinger, både teologisk og språklig. En stor takk til han som har hjulpet meg med å sette opp nettsiden.

Alle rettigheter forbeholdt forfatteren. Det er tillat å kopiere utskriftversjonen.

Bibelsitater er gjengitt med tillatelse fra Norsk Bibel 88/07

Nettsiden ble første gang publisert 1. mai 2019, revidert mars 2025

Forfatter

Innholdet i denne nettsiden er skrevet av Morten Nord-Varhaug (født 1973). Han kommer fra Varhaug, men bor i Riska i Rogaland sammen med sin kone. De har tre barn.

Morten har bakgrunn fra 4-årig misjonsskole på Fjellhaug og er utdannet adjunkt. Han har vært misjonær i Kenya 1999-2009. Det mest av tiden tilknyttet Kapenguria Bible Centre (rektor 2007-2009). Lærer ved Tryggheim Forus 2009-2014 og lærer/inspektør ved Tryggheim Ungdomsskole på Nærbø 2014-2019. Rektor ved Fjellheim Bibelskole i Tromsø 2019 -2022. Fra 2022 administrasjonsleder ved Tryggheim Ungdomsskule på Nærbø

Han har blant annet skrevet en dåps og konfirmasjonsbok til bruk i arbeidet i Kenya, (Yesu ni msingi wa wakristo) utgitt i 2009.

Innhold

1. Skaperen og skapelsen (om Gud)	side 4
2. Den store konsekvensen (om syndefallet)	side 9
3. Gud steg ned (Om Jesus og frelsesverket)	side 13
4. Ikke et eventyr (om Bibelen)	side 21
5. Ung i troen (om rettferdiggjørelsen)	side 25
6. En ny tjeneste under en ny herre (om helliggjørelsen)	side 31
7. En guddommelig oppgave (om Den Hellige Ånd)	side 37
8. Virkemidler (om nådemidlene)	side 41
9. Redskaper (om tjeneste og nådegaver)	side 48
10. Den himmelske telefon (om bønner)	side 54
11. Litteraturliste	side 60

1. Skaperen og skapelsen (om Gud)

Hvorfor skjedde skapelsen? Hvorfor finnes vi og jorden vi bor på? I dette kapittelet skal vi forsøke å gi noen svar angående skaperen og skapelsens begynnelse.

Skaperen

«Og: Du, Herre, la i begynnelsen jordens grunnvoll, og himlene er dine henders verk. De skal gå til grunne, men du forblir. De skal alle eldes som et klesplagg, som en kappe skal du rulle dem sammen, som et klesplagg skal de skiftes. Men du er den samme, og dine år tar aldri slutt.» Hebr. 1:10-12

Gud, Herren la i begynnelsen jordens grunnvoll. Himlene og universet er hans henders verk. Denne Gud som sa: la det spire frem, la det gro, la det bli lys, la vannet vrimle av levende skapninger, han som formet mennesket og blåste livets ånde i det, er den Gud vi skal få tro på.

La oss legge til før vi går videre, at han som la jordens grunnvoll, skal en dag rulle det hele sammen som et gammelt klesplagg. Jorden vil bli oppbrukt, utslitt og nedslitt som et gammelt klesplagg. Og så skal det brettes sammen og et nytt rike skal oppstå for de som tror på Jesus Kristus.

Hvem er så denne allmektige skaper? Hvor kommer han fra? Hvorfor «rullet» han ut denne jord som vi bor på?

Bibelens fremstilling av hvem Gud er kan best forklares ved å beskrive Guds egenskaper.

1. Gud er evig.

«Før fjellene ble født, og du skapte jorden og jorderike – ja, fra evighet til evighet er du, Gud». Sal. 90:2. «Han er før alle ting, og alt består ved ham». Kol. 1:17

Gud er evig. Han har vært til før alle ting. Han er fra evighet. For han finnes ikke en tid da han ikke har vært til. Han startet det hele og skal avslutte historiens gang på denne jord. Vi kan gjerne si at det var Gud som skapte tiden.

Bibelen bruker også ordet udødelig, når den skal beskrive at Gud er evig.

«Han som alene har udødelighet og som bor i et lys dit ingen kan komme, han som ikke noe menneske har sett og heller ikke kan se. Ham tilhører ære og evig makt! Amen.» 1 Tim. 6:16

2. Gud er allmektig.

Hadde det ikke vært for at Gud er allmektig, kunne ikke denne verden blitt til. Ingenting er umulig for Gud, hverken i himmel eller på jord, universet eller naturen.

«Vår Gud er jo i himmelen. Han gjør alt det han vil.» Sal. 115:3

«Og Jesus trådte fram, talte til dem og sa: Meg er gitt all makt i himmel og på jord!»
Matt. 28:18

3. Gud er allvitende.

En annen viktig egenskap hos Gud er at han er allvitende. Det vil si at alt ligger nakent og bart for hans øyne, og hans ånd ransaker menneskets hjerte og tanker.

«Og ingen skapning er skjult for ham. Alt ligger nakent og bart for hans øyne som vi skal stå til regnskap for.» Heb. 4:13

«Herre, du ransaker meg og kjenner meg. Enten jeg sitter eller står opp, så vet du det. Langt bortefra forstår du min tanke. Enten jeg går eller ligger, ser du det, du kjenner nøyte alle mine veier. For det er ikke et ord på min tunge – se, Herre, du vet det alt sammen.» Sal. 139:1-4

4. Gud er hellig.

Hellig kan bety å være adskilt fra synden. Gud tåler ikke synd. Når vi mennesker synder, krenker vi Gud, fordi dette er imot hans vesen, altså hans renhet.

En dag ble profeten Jesaja løftet inn i Guds tempel. Han fikk se Herrens herlighet, den store, mektige og opphøyde Gud. Han skalv i møte med Guds hellighet.

«Og den ene ropte til den andre og sa: Hellig, hellig, hellig er Herren, hærskares Gud! All jorden er full av hans herlighet.» Jes. 6:3

Til slutt i dette synet sa Jesaja: «Da sa jeg: Ve meg! Jeg er fortapt, for jeg er en mann med urene lepper, og jeg bor midt iblant et folk med urene lepper. Og mine øyne har sett kongen, Herren, hærskares Gud.» Jes. 6:5

Hvorfor sa Jesaja: ve meg! Jeg er fortapt! Jo, fordi Gud straffer synden og han straffer den med døden. Han så at han holdt ikke mål overfor Guds renhet og hellighet.

5. Gud er kjærlig

Bibelen viser at Gud er en kjærlig Gud. Denne kjærlighet er uavhengig av menneskene. Det vil si at Gud elsker menneskene uten noen grunn hos dem. Det er ikke slik at dersom vi gjør noe godt mot ham, får vi Guds kjærlighet og nåde. Guds kjærlighet er nemlig av nåde, helt gratis og ufortjent. Denne Guds kjærlighet er altså en del av hans vesen og egenskap.

«I dette er kjærligheten, ikke at vi har elsket Gud, men at han har elsket oss og sendt sin Sønn til soning for våre synder.» 1. Joh. 4:10

6. Gud er èn.

En annen side ved Gud er at han er én. Om dette ikke kan kalles en egenskap, kan det allikevel kalles en sannhet om Gud.

Det finnes ingen guder ved siden av den Gud som Bibelen beskriver. Det som blir kalt guder utenom Bibelens Gud, er avguder.

«Hør, Israel! Herren er vår Gud, Herren er én.» 5. Mos. 6:4.

Bibelen omtaler avgudene som onde ånder.

«Nei, men at det som hedningene ofrer, det ofrer de til onde ånder og ikke til Gud. Men jeg vil ikke at dere skal komme i samfunn med onde ånder.» 1. Kor. 10:20

Hvordan kan vi vite noe om den evige, allmektige, allvitende, hellige, kjærlige og eneste Gud? Det finnes to uttrykk som brukes for å forklare hvordan man kan lære Gud å kjenne. Det første uttrykket er «alminnelig åpenbaring». Det kan forklares med at man kan lære Gud å kjenne gjennom naturen og samvittigheten som er tilgjengelig for alle. Det andre uttrykket kalles «spesiell åpenbaring», som vil si at vi kan lære Gud å kjenne gjennom Bibelen. En videre utdypning av disse begrepene blir gjort i kapittel fire «ikke et eventyr».

Skapelsens begynnelse

I dette avsnittet vil vi ta for oss skapelsens begynnelse slik det er beskrevet i første mosebok. Vi begynner med det første blad i Bibelen.

«I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden.» 1. Mos. 1:1

Disse versene gir uttrykk for at denne verden har en begynnelse. Jorden vår er ikke fra evighet. Den ble skapt i begynnelsen av Gud, samtidig som han selv er evig. Gud var fra evighet. Han er utenfor tid og rom.

Bibelen fremstiller videre hvordan situasjonen var da Gud skapte himmel og jord.

«Og jorden var øde og tom, det var mørke over det store dyp, og Guds Ånd svevet over vannene.» 1. Mos. 1:2

Hva tenkte Guds Ånd da den svevet over vannene? Tenkte han på hva som kunne skapes over det store dyp? Tenkte han på hvordan lyset ville virke inn i det store mørket? Tenkte han på skapelsen av mennesket? Den siste tanken er vel verdt å stanse opp for. Sentrum for hele skaperverket er mennesket. Det kommer vi tilbake til senere.

Det er mange ubesvarte spørsmål i forbindelse med skapelsen av himmelen og jorden. Det er nemlig ikke gitt mennesket evne til å forstå alle Guds tanker.

«Alt har Gud gjort vakkert i sin tid. Også evigheten har han lagt i deres hjerte, men likevel kan mennesket ikke forstå det verk Gud gjør, fra begynnelsen til enden.» Fork. 3:11

Bibelen gir oss allikevel noen svar på skapelsens begynnelse. De skal vi forsøke å belyse i de følgende avsnittene.

Begynnelsens under

Ordet «skape» betyr opprinnelig å lage noe uten å ha noe å lage det av. For mennesker er det umulig. Skal vi lage noe, må vi ha materiale til å lage det av. Gud skapte av ingenting. Han brukte ordet sitt da han skapte.

«Han talte, og det skjedde, han bød, og det stod der». Sal. 33:9

Det er viktig å fastholde at Gud skaper ved sitt ord. Han sier noe, og det skjer.

«Og Gud sa: Bli lys! Og det ble lys». 1. Mos. 1:3

Slik var det Gud skapte ved tidens begynnelse. Gud skapte av ingenting. Videre skapte han naturlovene, som for eksempel at etter sommer kommer høst og vinter. Eller det at han lot regnet skylle ned igjennom det som kalles vannets kretsløp.

«Deg tilhører dagen, og din er natten. Du har skapt himmellysene og solen. Du fastsatte alle jordens grenser. Sommer og vinter – du har dannet dem». Sal. 74:16-17

«Herren grunnfestet jorden med visdom, han bygde himmelen med forstand. Ved sin kunnskap lot han de dype vann velle fram, og skyene drypper av dugg». Ordsp. 3:19-20

Dette er Gud-skapte naturlover som går sin gang, men Gud har allikevel kontroll på kloden vår. Gud griper fortsatt inn i historien gjennom under og svar på bønn. Og naturlovene er underlagt Gud og ikke motsatt.

«Han er før alle ting, og alt består ved ham». Kol. 1:17

Når Gud skapte, hadde han en bestemt plan for hvordan det hele skulle skje. Først skapte Gud himmel og jord, deretter vann, planter, fugler, fisk og dyr. Til slutt skapte han mennesket. Det var kanskje flere tanker som lå til grunn for skapelsens rekkefølge. For det første var mennesket skapt i Guds bilde og forskjellig i forhold til andre skapninger. For eksempel er dyrene født til å fanges og forgå.

«Men disse menneskene ligner ufornuftige dyr, som av naturen er født til å fanges og forgå». 2. Pet. 2:12a

For det andre fikk menneskene ansvar for å forvalte jorden. Mennesket skal råde over jorden på Guds vegne. Det vil si at naturen skal forvaltes på en forstandig og forsvarlig måte.

«Og Gud velsignet dem og Gud sa til dem: Vær fruktbare og bli mange, fyll jorden, og legg den under dere og råd over havets fisker og himmelens fugler og over alt levende som rører seg på jorden. Og Gud sa: Se, jeg har gitt dere alle planter som sår seg over hele jorden, og hvert tre med frukt som setter frø, det skal være føde for dere». 1. Mos. 1:28-29

Å utarme jorden for dens ressurser for kommende generasjoner er ikke Guds tanke. Den skal ikke ødelegges og den som gjør det, skal straffes ifølge Bibelen.

«Og da skal du ødelegge dem som ødelegger jorden». Joh. Åp. 11.18.

Forvalteroppgaven er en viktig del av Guds skapertanke. Det er et ansvar menneskeheten har fått, noe som medfører at en kanskje må gi avkall på egne ønsker, rikdom og fordeler.

Vi må heller ikke glemme at Gud kommuniserte med de første menneskene. De er levende åndsvesener som kan ha samfunn med Gud. Dette er en grunnleggende forskjell fra alle andre skapninger.

Mennesket er sentrum i Guds skaperverk

Tanken bak Guds skaperverk var at Gud ville ha fellesskap med noen etter sitt bilde, nemlig mennesket.

«Og Gud sa: La oss gjøre mennesker i vårt bilde, etter vår liknelse. Og de skal råde over havets fisker og over himmelens fugler, over feet og over all jorden, og over hvert kryp som rører seg på jorden. Og Gud skapte mennesket i sitt bilde, i Guds bilde skapte han det, til mann og kvinne skapte han dem». 1. Mos. 1:26-27

Mennesket er skapt slik at Gud kunne ha samfunn med mennesket etter skapelsen. De var uten synd da de ble skapt. De hadde en fullkommen kjærlighet til Gud og ønsket dermed å gjøre hans vilje. De hadde evnen og viljen til å gjøre det gode, og de ønsket å leve i fellesskap med sin skaper. Mennesket er dermed noe mer og annerledes enn resten av skaperverket.

Gud var fornøyd med det han hadde skapt. Menneskene hadde fått et sted å bo, og han kunne ha samfunn med dem. Derfor ble denne jord skapt til oss mennesker.

«Og Gud så alt det han hadde gjort, og se, det var overmåte godt». 1. Mos. 1:31

Det er viktig å fastholde at det er Gud som har skapt alt. Å forstå Bibelens skapelsesberetning forutsetter nemlig å tro på Bibelens ord.

«Ved tro skjønner vi at verden er skapt ved Guds ord, så det en kan se, ikke er blitt til av det synlige». Hebr. 11:3

Vi har i dette kapittelet fått litt innsikt i ulike sider ved hvem Gud er. Han er nemlig skaperen av himmel og jord. Vi har også sett at mennesket er sentrum i Guds tanke med skaperverket og at menneskene kunne ha fellesskap med sin skaper.

Til samtale:

1. Hva er hovedhensikten med skapelsen?
2. Forklar hva det innebærer at Gud skaper og opprettholder alt liv. Hva betyr dette for deg?
3. Samtal om at mennesket er skapt som unike skapninger i Guds bilde.
4. I lys av spørsmålene og svarene ovenfor: Hvilket inntrykk sitter du igjen med av Gud som skaper? Og hva betyr dette for deg personlig?

2. Den store konsekvensen av syndefallet

Alt vi gjør i dagliglivet får konsekvenser for oss. Hvis vi gjør noe godt, blir vi rost. Dårlige handlinger kan bli belønnet med straff i ulike former. I Bibelens første sider får vi lese om en handling som fikk store konsekvenser for menneskeheten.

I dette kapittelet skal vi ta for oss det som blir beskrevet i 1 mosebok 3 om menneskets fall i synd. Videre skal vi se på hva det vil si at Gud er hellig og den store konsekvensen av dette.

Fallet

Etter skapelsen av mennesket kom den onde, djevelen til paradises hage. Han forsøkte å friste, lure og overbevise Adam og Eva om ufarligheten ved det Gud sa om livets tre. Gud sa nemlig:

«Og Gud Herren bød mennesket: Av hvert tre i hagen kan du fritt ete, men treet til kunnskap om godt og ondt, må du ikke ete av, for den dagen du eter av det, skal du visselig dø». 1 Mos. 2: 16-17

Treet til kunnskap om godt og ondt var satt i paradises hage. Hvorfor stod treet der? Trengte Gud å sette et slikt tre i paradises hage? Kunne ikke menneskene leve slik de selv ønsket? Til svar på de spørsmålene må en kanskje se på ham som skapte himmel og jord. Han vil være den som blir tilbedt og får ære av skaperverket. Det er nemlig slik at uten Gud har ikke noe blitt til.

«For av ham og ved ham og til ham er alle ting. Ham tilhører æren i all evighet. Amen». Rom. 11:36

Gud ville ikke at mennesket skulle leve uten grenser og orden. Da ville nemlig kaos bryte løs. Derfor stod treet om kunnskap om godt og ondt i hagen. Dette måtte de første menneskene forholde seg til.

Adam og Eva hadde fått kunnskap om hvilket tre de ikke kunne spise av. De hadde dermed valget mellom å følge Guds bud og orden eller la være. Da Djevelen kom til hagen for å friste Eva, svarte hun følgende:

«Kvinnen sa til slangen: Vi kan ete av frukten på trærne i hagen, men om frukten på det treet som er midt i hagen, har Gud sagt: Dere skal ikke ete av den og ikke røre den, for da dør dere». 1 Mos. 3:2-3

I denne situasjonen er det djevelen bruker sin listighet og sier:

«Da sa slangen til kvinnen: Dere kommer slett ikke til å dø! Men Gud vet at den dagen dere eter av det, vil øynene deres åpnes, dere vil bli slik som Gud til å kjenne godt og ondt». 1 Mos. 3:4-5

Djevelen sa at hvis mennesket spiste av dette treet, ville det bli slik som Gud, nemlig til å kjenne godt og ondt

Denne muligheten lot ikke Eva gå fra seg. Hun hadde nemlig lyst til å bli slik som Gud. Bibelen forteller slik om det som skjedde videre:

«Kvinnen så nå at treet var godt å ete av, og at det var en lyst for øynene – et prektig tre, siden det kunne gi forstand. Så tok hun av frukten og åt. Hun ga også sin mann, som var med henne, og han åt». 1 Mos. 3:6

Hva skjedde så i paradisetts hage?

«Da ble begges øyne åpnet, og de skjønte at de var nakne. Så flettet de sammen fikenblad og bandt dem om livet». 1 Mos. 3:7

Vi kunne tatt med mer her, men vi lar Bibelens syndefallshistorie tale for seg i denne omgang.

Den store konsekvensen

Historien om syndefallet lærer oss flere ting.

1. Tilliten som Gud gav de første menneskene i paradisetts hage, ble brutt. Det gode forholdet mellom Gud og mennesket kunne dermed ikke opprettholdes. Dette hadde en stor konsekvens, nemlig at mennesket måtte dø.

«Men treet til kunnskap om godt og ondt, må du ikke ete av, for den dagen du eter av det, skal du visselig dø». 1. Mos. 2. 17.

Det som skjer er at mennesket ikke elsker Gud lenger, nå elsker det seg selv. En av følgene av det er at mennesket blir egoistiske og tenker mer på seg selv enn andre.

2. Videre skjedde det noe fra Guds side. Gud kunne ikke lenger ha samfunn med menneskene. I kapittel 1 så vi hvordan mennesket hadde både evne og vilje til å gjøre det gode og ønske om å leve i samfunn med sin skaper. Gud kunne da ha samfunn med menneskene. Det var dette samfunnet som gikk tapt i syndefallet. Og den store konsekvensen av dette, er at Guds dom og vrede hviler over menneskene.

«Den som tror på Sønnen, har evig liv. Men den som ikke vil tro på Sønnen, skal ikke se livet, men Guds vrede blir over ham». Joh. 3:36

Denne dom og vrede gjelder alle mennesker. Det er ikke slik at dette gjelder kun de første menneskene, nei, det gjelder alle.

«Derfor, likesom synden kom inn i verden ved ett menneske, og døden på grunn av synden, og døden slik trengte gjennom til alle mennesker, fordi de syndet alle». Rom. 5:12

Alle mennesker fikk denne store konsekvensen inn over seg. Alle må dø en legemlig død en gang. Alle står uten samfunn med Gud (åndelig død), og alle må stå til ansvar for sine handlinger.

Gud er nemlig opphøyet og hellig. Det vil si at han ikke tåler synd, hverken i tanker, ord eller gjerning. Det er på grunn av denne helligheten at menneskene ikke kan nærme seg Gud av seg selv.

3. Et siste punkt vi må ta opp i dette kapittelet er det som kalles arvesynd. Begrepet arvesynd finnes ikke direkte i Bibelen, men omtales indirekte. Arvesynd kan kort forklares med at alle mennesker arver konsekvensen av Adam og Evas synd, og er derfor født med synd. Dette «arves» til alle nye generasjoner. David sier følgende i en av sine salmer:

«Se, jeg er født i misgjerning, og min mor har unnfanget meg i synd». Sal. 51:7

Paulus skriver til Efeserne:

«Også vi vandret alle blant dem i vårt kjøds lyster, og vi gjorde kjødets og tankenes vilje. Vi var av naturen vredens barn likesom de andre». Ef. 2:3

Menneskene er av naturen, altså helt siden det blir unnfanget, under synd, dom og Guds vrede.

Hva innebærer denne arvesynden? Det betyr at menneskene er uten samfunn med Gud helt fra unnfangelsen i mors liv. For det andre innebærer det at menneskene ikke har evnen til å forstå Gud, ei heller evnen til å søke Gud av seg selv. Paulus skriver følgende om dette:

«Som det står skrevet: Det er ikke én rettferdig, ikke en eneste. Det er ikke én som er forstandig, det er ikke én som søker Gud». Rom. 3:10-11

Vi kan kort si at menneskene er født med ryggen vendt mot Gud. Grunnen til dette er at viljen og evnen til å søke Gud er ødelagt. Med andre ord kan vi si at materialet (hjertet) hos menneskene er ødelagt på grunn av synden. Det er ikke i stand til å søke Gud av seg selv. (I kapittel 6 skal vi ta opp tema om Den Hellige Ånd, som er en hjelper til å forstå Guds ord).

Vi kan gjerne si at mennesket er 100% borte fra Gud. Vi er ikke i stand til å søke Gud. Men samtidig som vi er 100% borte fra Gud er vi 100 % verdifulle. Se «Guds kjærlighet er ufortjent» i kapittel 5. Det er derfor kristendommen omtales som unik, fordi det er Gud som søker menneskene gjennom sitt ord og budskap om Jesus Kristus.

Dette kapitlet har tatt for seg en mørk og trist del av menneskenes historie. En kan også kalle dette kapitlet «de dårlige nyheter», nemlig historien om syndefallets store konsekvens. Gud kunne ikke lenger ha samfunn med menneskene. Vi har også belyst begrepet arvesynd og konsekvensen av det.

Neste kapittel skal handle om en veldig lys side av menneskenes historie, nemlig historien om Jesus, Guds sønn. Det er de «gode nyheter», historien om da Gud steg ned til menneskene.

Til samtale:

1. Hvordan skjedde syndefallet?
2. Hva menes med at Gud er hellig? Og hvilken betydning har dette for deg?
3. Samtal om følgende vedrørende syndefallet:
 - Tilliten til Gud er borte
 - Samfunnet med Gud er borte og konsekvensene av dette.
 - Hva innebærer det å ha arvesynd?
4. Hvilke konsekvenser får syndefallet for deg i møte med Gud og medmennesker?

3. Gud steg ned (om Jesus og frelsesverket)

«Nå er jeg steget ned for å befri dem fra egypternes hånd. Jeg skal føre dem opp fra dette landet til et godt og vidstrakt land, et land som flyter med melk og honning». 2. Mosebok 3.8.

Dette bibelsitatet er hentet fra historien om israelfolkets fangenskap i Egypt. Det var lagt tunge byrder på dem av Farao, Egypts hersker (se. 2. Mosebok 1-5). Bønneropet var steget opp fra folket og Gud hørte deres fortvilte rop. Det er da Gud sier til Moses og israelfolket: «Nå er jeg steget ned for å befri dem fra egypternes hånd».

Bibelen handler om hvordan Gud griper inn i menneskenes situasjon, og hvordan Gud selv steg ned for å utfri dem fra deres skyld, straff og dom.

I dette kapitlet skal vi se nærmere på hva som skjedde da Gud steg ned: Historien om da Gud ble menneske! Denne planen hadde Gud tenkt ut for lenge, lenge siden.

Jesus i Det gamle testamente

Bibelen inneholder to hoveddeler, nemlig Det gamle testamente (GT) og Det nye testamente (NT). Selv om Bibelen er delt i to deler, må den sees i sammenheng. Den beste til å forklare denne sammenhengen, er Jesus selv. Derfor vil vi bruke Jesu egne ord, der han forteller fra GT. Jesus taler både om profetier og forbilder fra GT til NT.

Vi begynner i slutten av Jesu liv. Han ønsket at disiplene skulle forstå hele skriften. Og Jesus sier følgende:

«Så sa han til dem: Dette er mine ord, som jeg talte til dere mens jeg ennå var hos dere, at alt det måtte oppfylles som er skrevet om meg i Mose lov og profetene og salmene». Luk. 24:44

Her viser Jesus til at hele GT handler om han. Han er Bibelens sentrum fra første til siste blad. Vi skal ta med noe fra Jesu taler til sitt folk og sine disipler.

Første mosebok kapittel 6 handler om Noah og hans familie, og om hvordan menneskets triste historie utviklet seg. Folket handlet mot Guds vilje. Det gikk så langt at Gud angret at han hadde skapt menneskene. Denne historien refererer Jesus til i Matteus 24.37, som et forbilde på hvordan de siste tider skal være før Jesus kommer igjen.

Fortellingen om kobberslangen i ørkenen er et forbilde på Jesus. Se 4. Mosebok. 21:4-9. På grunn av israelfolkets trass mot Gud, sendte han slanger inn blant folket i ørkenen, og mange ble bitt og døde. I denne situasjonen er det at Moses får beskjed fra Gud om å lage en kobberslange og henge den på en stang. De som da ble bitt av slangene, skulle se på kobberslangen og bli friske. Dette er et bilde på hvordan menneskene er bitt av synden og en dag skal dø. Men de som ser på Jesu kors og tror på ham, får evig liv. Apostelen Johannes skriver om dette i Johannes Evangeliet.

«Og likesom Moses opphøyet slangen i ørkenen, slik må Menneskesønnen bli opphøyet, for at hver den som tror på ham, skal ha evig liv. For så har Gud elsket verden at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal fortapes, men ha evig liv. For Gud sendte ikke sin Sønn til verden for å dømme verden, men for at verden skulle bli frelst ved ham». Joh. 3: 14-17

Historien om profeten Jona som var tre dager i fiskens mage er et forbilde på Jesus som skal stå opp etter tre dager i graven.

«Noen av de skriftlærde og fariseerne svarte ham da og sa: Mester, vi vil gjerne se et tegn av deg. Men han svarte og sa til dem: En ond og utro slekt krever tegn. Men tegn skal ikke gis den, uten profeten Jonas tegn. For likesom Jona var tre dager og tre netter i storfiskens buk, slik skal Menneskesønnen være tre dager og tre netter i jordens hjerte». Matt. 12: 38-40.

Jesus bruker en del av sine taler med utgangspunkt fra GT, til å skildre sin lidelse, død og oppstandelse. Vi skal ta med noen få skildringer her.

Det gamle testamentet er full av det vi kaller profetier. Det skal vi forklare nærmere: I GT var det utvalgte profeter som talte ord fra Gud selv. Mye av det som Gud talte til dem var profetier. Det vil si et budskap som hadde relevans både for samtiden, men også betydning for kommende slekter. I tillegg til dette forutsettes det at en profeti går i oppfyllelse.

«Når det ord profeten taler i Herrens navn, ikke skjer og ikke går i oppfyllelse, da er det et ord som Herren ikke har talt. Det er et ord som profeten i overmot har dristet seg til å tale, og du skal ikke være redd ham». 5. mos. 18:22.

Jesus leste opp flere profetier fra GT om seg selv. En av disse profetiene er fra Jesaja 61 og oppfylles i Lukas 4:

«Herrens Ånd er over meg, for han har salvet meg til å forkynne evangeliet for fattige. Han har sendt meg for å forkynne for fanger at de skal få frihet og for blinde at de skal få syn, for å sette undertrykte fri, for å forkynne et nådens år fra Herren». Luk 4:18-19. «I dag er dette skriftens ord blitt oppfylt for ørene deres». Luk. 4:21b.

I Lukas 22 henviser Jesus til Jesaja 53:

«For jeg sier dere at det må oppfylles på meg, dette som er skrevet: Han ble regnet blant overtredere. For det som er skrevet om meg, er til ende». Luk. 22:37.

Når Jesus dør på korset, roper han ut et direkte sitat fra Salme 22:

«Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» Matt. 27:46/ Sal. 22:2.

De tre siste bibelsitatene er et lite utvalg av mange oppfylte profetier om Jesus i NT. Det er verdt å legge merke til at det er Jesus selv som skildrer sammenhengen mellom GT og NT. Og han forklarer dermed gjennom forbilder og profetier at GT og NT er en sammenhengende bok, og at GT må forstås i lys av NT.

Da Gud steg ned

Vår tidsregning begynner med Jesu Kristi fødsel. Det er det året da Gud steg ned og ble menneske. Året da verdenshistorien fikk en helt annen dimensjon. Det er året da menneskene fikk et nytt håp i verden.

Selv om det var mye som skjedde da Jesus ble født, hadde Guds plan om å sende sin sønn til jorden ligget og ventet i århundrer, nemlig fra evighet.

«Alt er blitt til ved ham, og uten ham er ikke noe blitt til av alt som er blitt til». Joh. 1:3.

Jesus Guds sønn er universets midtpunkt. Han er alfa og omega. Det vil si han er begynnelsen og enden. Han er Gud og ble menneske. Han visste om vår fortapte situasjon etter syndefallet. Men Gud hadde planen klar fra evighet.

«For i ham har han utvalgt oss før verdens grunnvoll ble lagt, for at vi skulle være hellige og ulastelige for hans åsyn». Ef. 1:4.

Dette vil ikke si at Gud ønsket at mennesket skulle falle i synd, men han forutså det som kom til å skje. Menneskene hørte på fristeren i stedet for på Gud, og falt i synd (se kap. 2).

Menneskenes situasjon etter syndefallet er fortvilet. De har selv ingen mulighet til å berge seg ut av situasjonen. Det er da Gud har planen klar. Gud stiger ned fra himmelens høye trone. Han blir menneske på vår jord gjennom Jesus Kristus. Paulus beskriver dette på en på en god måte i Filipperbrevet:

«Han som, da han var i Guds skikkelse, ikke holdt det for et røvet bytte å være Gud lik, men uttømte seg selv idet han tok en tjeners skikkelse på seg, da han kom i menneskers liknelse. Og da han i sin ferd var funnet som et menneske, fornedret han seg selv og ble lydige til døden – ja, døden på korset». Fil. 2:6-8.

Gud stiger ned og blir menneske. Han forlater himmelens herlighet og fornedrer seg selv. Gud har én hensikt med denne handling, nemlig å frelse menneskene fra Guds dom og vrede.

Jesus som både Gud og menneske

Vi skal videre forklare hva som menes med at Jesus både er sann Gud og sant menneske.

«Jeg og Faderen er ett». Joh.10:30. «Ordet var Gud». Joh.1:1. «Og Ordet ble kjød og tok bolig i blant oss». Joh. 1.14. «For at alle skal ære Sønnen slik som de ærer Faderen. Den som ikke ærer Sønnen, ærer ikke Faderen, som har sendt ham». Joh. 5.23.

Disse bibelsitatene viser at Jesus er Gud. Han er Gud og han er Guds sønn.

Jesus er Guds sønn og han ble unnfanget ved Den Hellige Ånd. Det vil si at Jesus hadde ingen menneskelig far, selv om Josef blir kalt hans far.

«Se, din far og jeg har engstet oss og lett etter deg». Luk. 2:48 b.

Maria, hans mor, var forlovet med Josef. Det er avgjørende er at vi fastholder at Jesus ble født av jomfru Maria og unnfanget av Den Hellige Ånd. Hvis en ikke har denne forståelsen, blir Jesus bare et vanlig menneske og ikke Guds sønn og verdens frelser.

«Engelen svarte og sa til henne: Den Hellige Ånd skal komme over deg, og Den Høyestes kraft skal overskygge deg. Derfor skal også det hellige som blir født, kalles Guds Sønn». Luk. 1:35

Det må også legges til at Gud ikke la av eller reduserte sin guddommelighet da han ble menneske. Hvis han reduserte sin guddommelighet, da er han ikke lenger Gud og heller ikke vår frelser, men han er vår frelser gjennom Jesus Kristus. Gud kan nemlig ikke forandres.

«For i ham bor hele guddommens fylde legemlig». Kol. 2.9.

Samtidig som Jesus er Gud, er han også sant menneske. Han kom inn under samme kår som oss, og ble utsatt for de samme prøvelser, og de samme fristelser som menneskene. I likhet med oss var han sulten, opplevde sykdom, savn, sorg, og han gråt. Men han var uten en eneste tanke på synd. Det var fordi han var Guds sønn. Derfor kan en si at Jesus er både sann Gud og sant menneske.

Jesus opplevde disse tingene slik at han kan være til hjelp for oss mennesker i alle slags livssituasjoner. Han vet hva det vil si å være menneske, for han har prøvd selv.

Jesus opplevde nemlig sykdom, savn, sorg, svik, prøvelser og fristelser, men han var uten synd. Dette er godt for oss å tenke på, når vi møter disse tingene i livet. Jesus kan dermed være oss til hjelp. Dette viser at Gud er en personlig Gud som ikke er fraværende, men nærværende i våre liv.

«Derfor måtte han i alle ting bli sine brødre lik, for at han kunne bli en miskunnelig og trofast yppersteprest for Gud til å sone folkets synder». Hebr. 2:17.

Jesu død og oppstandelse

Gud kunne ikke ta lett på det med synden. Han kunne ikke unnskyldte den, for Han er hellig. Med dette som utgangspunkt er alle mennesker under Guds vrede. Se Kap. 2.

Gud måtte selv ordne opp i vår håpløse situasjon. Det er nå vi skal inn på temaet om Jesus som stedfortreder, det vil si en som går i stedet for. Gud trengte en fullkommen

stedfortreder for å skaffe til veie en fullkommen frelse. Han sendte sin sønn. Han var sann Gud, fullkommen og uten synd. Samtidig måtte han være sant menneske for å være vår stedfortreder.

«For vi har ikke en yppersteprest som ikke kan ha medlidenhet med oss i vår skrøpeligheit, men en som er prøvd i alt i likhet med oss, men uten synd». Hebr.4:15.

Hovedoppgaven til Jesus var å være en stedfortreder og betale / sone verdens synd. Med et annet uttrykk kalles dette forsoningen, altså Jesu Kristi forsoningsgjerning. Dette skal vi forklare nærmere i det følgende avsnitt:

Jesu død

Det første er at Jesus var et sonoffer for verdens synd. Det vil si at Gud måtte ha et offer for å kunne tilgi vår synd. Jesus var dette offeret. Han kunne være dette offeret fordi han var uten synd. Jesus gjekk imellom Gud og menneskene og ofret seg for dem en gang for alle.

«Ved denne viljen er vi blitt helliget ved at Jesu Kristi legeme ble ofret én gang for alle». Hebr. 10:10.

Dernest var dette offeret en strafflidelse. Jesus fikk en straff som om han hadde gjort all verdens synd. Han fikk den straff som menneskene skulle hatt.

«Vi før alle vill som får, vi vendte oss hver til sin vei. Men Herren lot den skyld som lå på oss alle, ramme ham». Jes 53:6

Ordet offer har sin bakgrunn fra GT. Før Jesus kom til jorden ble lam slaktet og ofret som soning for synd. Se 2. Mosebok. 12. I NT blir Jesus omtalt som Guds lam.

«Dagen etter ser han Jesus komme til seg, og sier: Se der Guds lam, som bærer bort verdens synd»! Joh. 1:29

Denne soning /betaling gjorde Jesus en gang for alle. Det vil si at han var et engangsoffer som betalte for all verdens synd for all fortid, nåtid og fremtid.

Med denne forklaringen som bakgrunn, kan vi forstå at Gud har gitt menneskene soning /betaling for alle deres synder. Denne handlingen skjedde helt uavhengig av menneskene. Det var Guds handling alene. Gud selv gjorde dette mens vi enda var fiender med ham.

«Men Gud viser sin kjærlighet til oss ved at Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere». Rom. 5:8

Jesu oppstandelse

Etter tre dager i graven, står Jesus opp igjen. Dette er selve grunnlaget for at vi mennesker kan bli frelst. Bibelen bekrefter denne sannhet flere ganger:

«Og vi forkynner dere evangeliet om det løftet som ble gitt til fedrene. Dette har Gud oppfylt for oss, deres barn, da han oppreiste Jesus». Ap.gj. 13:32-33a

Gud oppfylte og stadfestet budskapet om evangeliet, da han oppreiste Jesus fra de døde. Oppstandelsen er nemlig Guds godkjennelse av det Jesus gjorde på Golgata. Det er Guds egen underskrift på at gjeldsbrevet vårt til Gud er slettet. Gud godtok den betaling for synd som krevdes av Jesus for at menneskene kunne komme i samfunn med ham. Første påskedags budskap stråler imot alle mennesker og venter på å bli tatt imot, med Guds egen underskrift på at syndegjelden er betalt.

Det er videre viktig å presisere at det er om Jesu oppstandelse disiplene fikk i oppdrag å forkynne. Dette budskapet står sentralt i forkynnelsen til disiplene og oppdraget ble gitt av Jesus i form av det som kalles misjonsbefalingen. Det er Jesu siste ord til sine disipler og står flere steder i evangeliene i NT. Her er et sitat fra Lukas evangeliet:

«Og han sa til dem: Så står skrevet, at Messias måtte lide og stå opp fra de døde den tredje dag, og at i hans navn skal omvendelse og syndenes forlatelse forkynnes for alle folkeslag, fra Jerusalem av. Dere er vitner om dette». Luk. 24:46-48

Jesu oppstandelse er også grunnlaget for alle kristne sin oppstandelse.

«Men nå er Kristus reist opp fra de døde og er blitt førstegrøden av dem som er sovnet inn». 1 Kor. 15:20

Jesu død og oppstandelse er grunnlaget for hele vår frelse. Denne inngripen fra Gud i vår historie, skjedde etter Guds eget ønske og vilje.

Selv om dette er noe som har skjedd i historien, må dette budskapet bli en personlig eiendom. Dette beskriver Bibelen på den måten at menneskene må «forlike seg med Gud».

«Så er vi da sendebud i Kristi sted, som om Gud selv formaner ved oss. Vi ber i Kristi sted: La dere forlike med Gud!» 2. Kor. 5:20

Dette vil si at soningen / betalingen for synden er gjort opp mellom Gud og mennesker. Men man må ta imot det, for at man skal komme i et rett forhold til Gud. Dette skal vi se nærmere på i kapittel 5, «Ung i troen».

Jesus kommer igjen

Før vi avslutter dette kapittelet må vi ta med et lite avsnitt om at Jesus skal stige ned til jord en gang til. Det kristne håp om en evig himmel står sentralt i Bibelen.

For å forklare sammenhengen mellom Jesu himmelfart og hans gjenkomst, går vi til historien fra Apostelgjerningene 1:

Disiplene stirret undrende opp mot himmelen. Denne Jesus som de hadde vandret med i flere år forsvant fra dem. Han som hadde gjort under, helbredet syke, og ble deres store trøst, bare forsvant. Det var ikke alt disiplene forstod. Dermed måtte en engel forklare hva som skjedde da Jesus reiste til himmelen:

«Mens de stod der og stirret opp mot himmelen idet han for bort, se, da stod to menn i hvite klær hos dem, og de sa: Galileiske menn! Hvorfor står dere og ser opp mot himmelen? Denne Jesus, som er tatt opp fra dere til himmelen, skal komme igjen på samme måten som dere så ham fare opp til himmelen!»! Apgj. 1:10-11

Gud steg ned en gang for å frelse menneskene på denne jord. Men Han skal stige ned en gang til. Da skal det holdes dom. Og da skal Jesus hente dem som tror på ham.

I forkant av hans andre komme skal det skje en del ting i naturen, med folket og med hans rike. Matteusevangeliet omtaler litt av disse tingene i kapittel 24-25.

- Matt. 24:29. omtaler det som skal skje i naturen, blant annet skal himmelens krefter røkkes.
- Matt. 24: 6-12. omtaler det som skal skje blant folket, som for eksempel at det skal være krig, hunger og jordskjelv. De kristne skal bli forfulgt.
- Matt. 24: 5 og 14. omtaler det som skal skje med Guds rike. Falske Messias skal oppstå og føre mange vill. I tillegg til dette skal Guds rike forkynnes for alle folkeslag og så skal enden komme.

Dette var et lite utvalg av ting som skal skje før han kommer igjen. Det er Jesus selv som holder talen som omtales i Matteus 24-25, og han ber sine disipler om å være rede når han kommer igjen.

«Vær derfor beredt, dere også! For Menneskesønnen kommer i den time dere ikke tenker». Matt. 24:44.

Det er to utganger av dommen som Jesus skal holde: Evig liv eller evig fortapelse. Det er kun én vei til evig liv, nemlig gjennom troen på Jesus. Den som ikke har Jesus, går fortapt.

«For så har Gud elsket verden at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal fortapes, men ha evig liv. Joh. 3:16.

Bibelen omtaler fortapelsen blant annet som evig pine.

«Og disse skal gå bort til evig pine, men de rettferdige til evig liv». Matt. 25:46.

De som eier Jesus får et evig liv sammen med ham i herlighet. Himmelen er nemlig målet for dem som tror på Jesus. Og han skal være sentrum i denne himmelens herlighet.

«Og jeg så en ny himmel og en ny jord. For den første himmel og den første jord var veket bort, og havet er ikke mer». Åp. 21:1

«Han skal tørke bort hver tåre fra deres øyne. Og døden skal ikke være mer, og ikke

sorg, og ikke skrik, og ikke pine skal være mer. For de første ting er veket bort». Åp. 21:4

Sorg, savn, synd, skrik, krig, sult og sykdom skal ikke være mer, alle disse ting er borte. I himmelen skal vi få se Jesus øye til øye og for alltid være sammen med ham. Og vi skal takke og lovprise ham.

Vi har i dette kapittelet sett på hvordan Gud hadde en plan med å sende sin sønn, for lenge, lenge siden. Vi har også sett på forbilder fra GT som peker frem mot Jesus, samt oppfyllelsen av profetier. I tillegg til dette har vi sett på hvilken betydning Jesu død og oppstandelse har for menneskets frelse. Til slutt tok vi med et kort avsnitt om Jesu gjenkomst. Kort sagt kan vi si at dette kapittelet handler om hvordan Jesus kom til vår jord. I kapittel fem skal vi se på hvordan dette evangelie-budskapet kan bli vårt gjennom troen på Jesus Kristus.

Til samtale

1. Hvorfor er det viktig å fastholde at Jesus er både sann Gud og sant menneske?
2. Hva er hensikten med Jesu død og oppstandelse? Og hva betyr dette budskapet for deg?
3. Tegnene på Jesu gjenkomst er mange, ifølge Bibelen. Hva tror du er grunnen til at Jesus ennå ikke har kommet igjen?
4. Hva vil det si å våke som en kristen? Hva hjelper oss å holde oss våkne? Og hvordan kan vi være med å vekke andre?

4. Ikke et eventyr (om Bibelen)

Peter, Jesu apostel skriver i sitt andre brev at det ikke var et eventyr de hadde vært vitne til da de fulgte Jesus, når han var her på jord.

«For det var ikke kløktig uttenkte eventyr vi fulgte, da vi kunngjorde dere vår Herre Jesu Kristi makt og gjenkomst, men vi hadde vært øyenvitner til hans storhet.» 2. Pet. 1:16

Peter hadde vært øyenvitne til det som skjedde med Jesus. Han ønsket å formidle at Bibelens ord er Guds sannhet og ikke et eventyr.

Dette kapittelet skal fortelle om hvor annerledes Bibelen er i forhold til alle andre bøker på denne jord. Den viser nemlig vei til den eneste sanne Gud gjennom hans Sønn Jesus Kristus som ble verdens frelser. Kort sagt, dette kapittelet skal handle om Bibelen, som er Guds inspirerte levende ord.

Verdens mest solgte bok

Mange bøker har blitt solgt gjennom historien. Noen har blitt det vi kaller klassikere eller populære bøker i sin samtid. Det vil si at de har blitt utgitt i store opplag og gjerne oversatt til mange språk. «Main Kampf» var Adolf Hitler sin selvbiografi og kampskrift for nazismen. Den ble oversatt til flere språk og ble svært populær i sin samtid. Interessen for boken er i dag nærmest lik null.

Andre bøker av ulike sjangere har blitt populære over en kortere tidsperiode, men forsvant ut av historien da nye kom til.

Én bok har overlevd historien på en helt unik måte, nemlig Bibelen. I 2024 hadde hele eller deler av Bibelen blitt oversatt til mer enn 3750 språk. Den er verdens mest solgte bok hvert eneste år. Den leses daglig igjen og igjen av millioner av mennesker.

Kan man lære Gud å kjenne utenom Bibelen?

I kapittel to ble det redegjort for den store konsekvensen av menneskets fall i synd. Et spørsmål som da dukker opp, er om Gud har glemt og forlatt oss. Nei, Gud har ikke overlatt menneskene til seg selv. Vi har fått Bibelen, og den handler om Gud som steg ned til oss og grep inn for å frelse menneskene. Denne historiske hendelsen ble nedtegnet og gitt oss i form av en bok, som kalles Bibelen. Målet med Bibelens bok er at en skal lære Gud å kjenne og komme i et personlig forhold til ham.

Kan man lære Gud å kjenne utenom Bibelen?

I naturen kan man oppleve og erfare skaperverkets ufattelige storhet. En kan se på dyreriket, naturens fantastiske kretsløp og undre seg over hvilken stor og skapende Gud som finnes. Man kan altså gjennom naturen vite at Gud er til og at han styrer alt ved sin store hånd.

Samvittigheten gir også til kjenne om noe er riktig eller galt. Gud blir dermed en forpliktende Gud som viser at han er til. Denne måten å kjenne Gud på kalles alminnelig åpenbaring.

«For hans usynlige vesen, både hans evige kraft og hans guddommelighet, har vært synlig fra verdens skapelse av. Det kjennes av hans gjerninger, for at de skal være uten unnskyldning. For enda de kjente Gud, æret eller takket de ham ikke som Gud. I stedet ble de tomme i sine tanker, og deres uforstandige hjerter ble formørket».
Rom. 1:20-21

Alle mennesker har tilgang til den alminnelige åpenbaring av Gud, også de som er ukjente med kristendommen. De kan vite at det finnes en allmektig, skapende og forpliktende Gud «over» oss.

«For når hedninger, som ikke har loven, av naturen gjør det loven byr, da er disse, som ikke har loven, seg selv en lov. De viser at den gjerning loven krever, er skrevet i deres hjerter. Om det vitner også deres samvittighet og deres tanker, som innbyrdes anklager dem eller også forsvarer dem». Rom. 2:14-15

Konklusjonen er at man kan lære Gud å kjenne til en viss grad utenom Bibelen. Men man kan ikke komme til troen på Jesus uten at man lærer ham å kjenne slik Bibelen beskriver.

Bibelen og andre religioner

Det finnes visse sannheter i alle religioner. Sannhetene kretser i hovedsak rundt moralske og etiske spørsmål, altså hva som er rett og galt i livet. For eksempel har buddhismens fem bud mange likhetstrekk med Bibelens ti bud. Andre religioner har også med momenter som går på å søke noe guddommelig, det høyeste i tilværelsen. Men de sier ingenting om hva Gud har gjort for å frelse oss. Og siden de andre religionene ikke fører til den sanne Gud og Jesus som frelser, fører de oss faktisk bort fra Gud. Deres kjennskap til Gud er utilstrekkelig (kun alminnelig åpenbaring) og kan aldri føre menneskene i samfunn med den levende Gud.

Det spesielle med Bibelen er at Gud viste seg (åpenbarte seg) på en overnaturlig måte. Det vil si at Gud steg ned og ble menneske, og tok menneskenes skyld på seg (se kapittel 3). Bibelen kaller vi derfor den spesielle åpenbaring

«For så har Gud elsket verden at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal fortapes, men ha evig liv». Joh. 3:16

Dette kjennskapet kan man ikke finne utenfor Bibelens budskap om Jesus. I Bibelen møter man Gud som frelser. Det kan være vanskelig og teoretisk bevise at det er Gud som taler i Bibelen. Men man kan møte ham der og bli sikker på at det er Gud som taler. Det hele

avhenger av den enkeltes innstilling til Guds ord. Stiller man seg åpen for Bibelens ord og lar seg overbevise, vil man møte Gud som frelser i Bibelen. Den er nemlig en levende bok.

Bibelens inspirasjon.

Bibelen er en levende bok fordi det er Gud som har inspirert den. Gud ønsker å formidle oss noe gjennom denne boken.

«Hele Skriften er innåndet av Gud og nyttig til lærdom, til overbevisning, til rettledning, til opptuktelse i rettferdighet». 2. Tim. 3:16

Hva menes med at Bibelen er inspirert av Gud?

Gud brukte mennesker til å skrive Bibelen. Forfatterne hadde ulike yrker og var ulike som mennesker. Bibelen består dermed av litteratur av ulike sjangere som poesi, profeti, visdomsord, historie og lovtekster. En kan lese hvordan Paulus og Johannes skrev på ulike måter med sitt personlige særpreg, samtidig som de fikk formidlet det budskapet som Gud ønsket skulle frem. Gud ledet dem til å skrive ved Den Hellige Ånd.

«For dere vet først og fremst dette, at intet profetord i Skriften er gitt til egen tydning. For aldri er noe profetord brakt fram ved menneskers vilje, men de hellige Guds menn talte drevet av Den Hellige Ånd». 2 Pet. 1:20-21

Noen mener at vi kan dele Bibelen opp i en guddommelig og en menneskelig side. De gir dermed rom for at deler av Bibelen ikke er inspirert av Gud. Bibelen kan ikke deles inn på denne måten. Men samtidig har Bibelen en guddommelig og menneskelig side ved seg. Den er nemlig skrevet av ulike forfattertyper samtidig som Gud ledet dem til å skrive, slik at Guds budskap kom frem. Bibelen er derfor både en levende og en inspirert bok fra Gud.

«For Guds ord er levende og virksomt og skarpere enn noe tveegget sverd. Det trenger igjennom helt til det kløver sjel og ånd, ledd og marg, og dømmer hjertets tanker og råd». Hebr. 4:12

Kong David fikk møte Guds ord gjennom profeten Natan og sa følgende etter å ha hørt Guds ord:

«Mot deg alene har jeg syndet, det som er ondt i dine øyne, har jeg gjort – for at du skal være rettferdig når du taler, være ren når du dømmer». Sal. 51:6

Disse bibelsitatene viser at Guds ord er levende. Bibelen er en helt annerledes bok enn alle andre bøker. Den taler til samvittigheten og gir overbevisning.

Vi har i dette kapitlet sett at Bibelen er Guds levende og inspirerte ord. Andre religioner fører oss bort fra den levende Gud. Men Bibelen er en annerledes bok, den viser nemlig vei til den eneste sanne Gud og hans sønn Jesus Kristus. Målet er at menneskene skal komme til tro på Jesus og blir frelst. Dette kommer vi inn på i neste kapittel.

Til samtale

1. Hva er Bibelens hovedhensikt?
2. På hvilken måte er Bibelen annerledes enn andre bøker?
3. Vi kan se Guds makt i naturen. Hvorfor trenger vi Bibelen i tillegg?
4. Hva menes med at Bibelen er inspirert av Gud?
5. Hvordan kan vi merke at Gud taler i Bibelen? Har du opplevd det?

5. Ung i troen (om rettferdiggjørelsen)

Bibelen bruker flere uttrykk om det å bli en kristen. Ett av disse er rettferdiggjørelse, et annet er gjenfødelse, og et tredje er omvendelse. Alle begrepene samles allikevel om en ting, nemlig å komme i et rett forhold til Gud. Eller sagt på en annen måte, å komme til tro på Jesus. Spørsmålet som skal bli besvart i dette kapitlet, er følgende:

Hvordan kan et menneske bli frelst og komme i et rett forhold til Gud?

Kristen jeg?

«Selvfølgelig er jeg en kristen. Foreldrene mine er jo det. Dessuten deltar jeg i lovsangsteamet og er aktiv i ungdomsklubben. Jeg har også svar på mange spørsmål som angår den kristne tro». Slik kan man uttrykke seg. Det er flott med en bekjennelse og et aktivt kristent liv. Og man kan være takknemlig for mye ved en kristen oppdragelse. Kanskje man er blitt spart for mye vondt i oppveksten.

Andre igjen har ikke vært like heldige i oppveksten. Noen har kanskje hatt et hjem med vold og rusmidler, der troen på Gud ikke har eksistert. I denne situasjonen har man måttet ta et forsørgeransvar for foreldre eller søsken. Livet har ikke gått på skinner.

En tredje person har kanskje bakgrunn fra en annen religion og har mange spørsmål vedrørende den kristne tro.

Som vi ser, kan både bakgrunn og oppvekst variere veldig fra person til person. Vi skal nå se på hva troen på Jesus innebærer. Da må man se bort fra bakgrunn, ulike opplevelser i oppveksten, kristen aktivitet, og kunnskap eller ikke kunnskap om den kristne tro, selv om den kristne kunnskapen er verdifull i seg selv.

Det som er det store og viktige spørsmålet er: Hva bygger vi troen vår på? Er det noe vi gjør eller kan det være noe annet?

Bibelen gir to svar på spørsmålet om å komme i et rett forhold til Gud.

Lovens vei

For det første sier Bibelen følgende om det å komme i et rett forhold til Gud: Hold budene (loven), så skal du leve. Der står det blant annet at man ikke skal stjele, lyve, slå i hjel, bryte ekteskap, og Jesus sier følgende til en lovlærd i Israel:

«Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din forstand. Dette er det største og første budet. Men et annet er like stort: Du skal elske

din neste som deg selv. På disse to budene hviler hele loven og profetene». Matt. 22: 37-40.

Guds krav er fullkommenhet. Synder du i ett bud er du skyldig i dem alle.

«For den som holder hele loven, men snubler i ett bud, han er blitt skyldig i dem alle». Jak. 2: 10.

Gud krever at alle våre tanker, gjerninger og motiv må være fullkomne. Dette er en betingelse for å være i et rett forhold til Gud via lovens vei.

Hvordan kan vi i en slik situasjon stå for Guds domstol uten å bli fordømt? Det er et viktig spørsmål en må få svar på.

Evangeliets vei

Det andre svaret Bibelen gir om hvordan man kommer i et rett forhold til Gud, er evangeliet.

Bibelens ord forkynner veien til Gud gjennom evangeliet. Frelsen er en gave. Den tilbys gratis, uten at vi må gjøre noe for den.

«For av nåde er dere frelst, ved tro. Og dette er ikke av dere selv, det er Guds gave». Ef. 2: 8.

I troen på Jesus åpnes veien til himmelens rike. Jesus sier:

«Jeg er veien og sannheten og livet. Ingen kommer til Faderen uten ved meg». Joh. 14: 6.

Omvendelse

Før vi går videre, må vi forklare begrepet omvendelse. Dette uttrykket består av to ting. Anger og tro. Når Guds ord virker i et menneske, «vekkes» den (samvittigheten) opp, ser sin synd og kommer til kort med sitt liv. Med det menes at vi innser at vi ikke når opp til Guds krav som er hellighet og kan ikke frelse oss selv.

«For alt som blir åpenbart, er lys. Derfor sier Skriften: Våkn opp, du som sover! Stå opp fra de døde, og Kristus skal lyse for deg.» Ef 5:14.

Anger kan sammenlignes med ord som sorg, fortvilelse, nød og gråt. I møte med Guds hellighet blir man fortvilet (angrer) og erkjenner sin synd. I denne situasjonen er det viktig å henvende seg til Jesus med sin nød.

Angeren består ikke i en viss kvalitet eller kvantitet. Den kan ikke måles, og kan ikke frelse noe menneske. Uttrykket hører allikevel med i hvordan et menneske kommer i samfunn

med Gud. Derfor sier vi at anger og tro hører sammen. Denne sammenhengen skal vi se nærmere på i de følgende avsnitt.

Gjerninger

Før Paulus ble en kristen, var han veldig opptatt av sine gjerninger. Han ville følge lovens vei for å komme i et rett forhold til Gud. Paulus trodde nemlig at den rette veien til et rett forhold til Gud var ved gjerninger. Slik er det for mange i dag uten at de selv vet om det.

«Jeg er omskåret på den åttende dag, jeg er av Israels ætt, av Benjamins stamme, en hebreer født av hebreere, i forhold til loven en fariseer, i nidkjærhet en forfølger av menigheten, i rettferdighet etter loven ulastelig. Men det som var en vinning for meg, det har jeg for Kristi skyld aktet som tap». Fil. 3. 5-7

Når vi hører om Guds hellige krav, prøver vi å holde budene, gjøre gode gjerninger, være gode medmennesker, og holde vårt kristenliv ved like ved bønn og lese i Bibelen. Man blir dermed etterhvert fornøyd med sitt kristenliv. Man prøver liksom å nå «målene» som Gud har satt, nemlig fullkommenhet. Alle disse tingene er bra, men de holder ikke for Gud. Han er nemlig hellig og tåler ikke synd.

I kapittel 2 var temaet om syndefallet og arvesynden (Den store konsekvensen). Der pekte vi på at evnen og viljen vår til å søke Gud er ødelagt. Vi finner ikke evne og vilje hos oss til å være en kristen. Det vil si at vi er fortapt i oss selv og uten mulighet å bli frelst ut fra våre egne forutsetninger.

Denne erfaringen kan sammenlignes med det som Jesus sier til sine disipler;

«Det er lettere for en kamel å gå gjennom et nåløye, enn for en rik å komme inn i Guds rike. Da disiplene hørte dette, ble de rent forferdet og sa: Hvem kan da bli frelst? Men Jesus så på dem og sa til dem: For mennesker er dette umulig, men for Gud er alt mulig». Matt. 19:24-26.

Det umulige blir mulig

Paulus strevde med å få et svar angående hans forhold til Gud. Romerbrevet 8 utdyper litt av disse tankene.

«For det som var umulig for loven, fordi den var maktesløs på grunn av kjødet, det gjorde Gud, da han sendte sin egen Sønn i syndig kjøds lignelse, for syndens skyld, og fordømte synden i kjødet» Rom. 8:3

Det som var umulig for oss, det gjorde Gud gjennom Jesus. Han oppfylte de krav Gud satte til menneskene. Jesus gav seg selv for oss én gang for alle.

«Ved denne viljen er vi blitt hellighet ved at Jesu Kristi legeme ble ofret en gang for alle». Hebr. 10: 10.

Dette budskapet gjelder alle som tror. Oppfyllelsen av loven gjorde Jesus én gang. Det trengs ikke å gjøres flere ganger.

Guds kjærlighet er ufortjent

Mennesket blir frelst ufortjent av hans nåde.

Utgangspunktet for mennesket er at de fortjener å gå fortapt. Men Gud har høyere tanker for oss mennesker enn vi mange ganger klarer å tenke, begripe og forstå. Gud elsker nemlig menneskene ufortjent. Det vil si han elsker oss uten at vi er verdig til å bli elsket. Han elsker oss helt ufortjent, og uforskyldt. Denne gaven er gratis og uten noen krav.

Han elsker oss like høyt om vi er rik eller fattig, store eller små, glade eller ulykkelige, om vi er fra en familie som er mindre ansett i samfunnet eller fra kongens slott. Er vi beskjedent utrustet eller har sterke evner, elsker han oss like mye. Han gjør ikke forskjell på hudfarge, etnisk tilhørighet, legning eller kjønn. Han elsker oss uten noen kvalitetskrav hos oss. Selv om vi ikke er verdige til å bli elsket, elsker han oss.

«I dette er kjærligheten, ikke at vi har elsket Gud, men at han har elsket oss og sendt sin Sønn til soning for våre synder». 1. Joh. 4:10.

Himmelens Gud er personlig når han kaller, for han kaller oss også ved navn.

«Og nå, så sier Herren, som skapte deg, Jakob, som dannet deg, Israel: Frykt ikke! Jeg har gjenløst deg, kalt deg ved navn, du er min». Jes. 43:1

Å komme til tro på Jesus (rettferdigjørelsen)

Å komme til tro på Jesus, (rettferdigjørelsen), er det viktigste i hele den kristne læren. Luther sier at det er dette tema som kirken står og faller ved.

Hva vil det da si å bli en kristen? Bibelen bruker begrepene rettferdiggjort og rettferdigjørelse om dette.

Først tar vi litt begrepsavklaring om ordet «rettferdig». Det kan ha ulike betydninger og brukes på ulike måter. En vanlig måte å tenke om begrepet rettferdig er at alle mottar det de fortjener. For eksempel tenker man at det er rettferdig å dele pengesum likt hvis noen vinner i lotto og avtalen var å dele med de som satset sammen. Men det er ikke denne måten Bibelen bruker begrepet rettferdig.

Ordet rettferdig kan også misforstås i kristne sammenhenger. Det er kanskje noen som oppfatter begrepet slik at vi må være gode, snille og bli slik som Gud, altså at Gud forvandler oss slik at vi blir lik ham. Det er heller på denne måten Bibelen bruker begrepet rettferdig.

Ordet «rettferdig» eller «rettferdiggjort» kan ut fra Bibelen forklares med at vi blir gjort ferdig på rett måte, det vil si ren for Gud.

Altså, når Gud rettferdiggjør et menneske, feller han en dom i himmelens domstol. Dette er ikke noe som skjer i oss, men det er noe som skjer i himmelen, i Guds hjerte. Kort sagt: Gud dømmer oss fri fra straff for Jesu skyld. Dermed kan ikke Gud anklage oss for noen synd, nettopp fordi vi har tatt imot budskapet om Jesu frelse. Vi blir ikke syndfrie, men vi blir tilregnet noe en annen har gjort for oss. Dette kalles å bli tilregnet Kristi rettferdighet.

På hvilket grunnlag kan Gud rettferdiggjøre et menneske? Grunnlaget er budskapet om Jesu død og oppstandelse (les «Jesu død og oppstandelse» i kap. 3 «Gud steg ned» NB! Viktig at man leser dette avsnittet for å forstå sammenhengen mellom Jesu død og oppstandelse og rettferdigjørelsen).

Det å bli ren for Gud kan også forklares med at vi mottar en annen manns rettferdighet. Med det menes at vi mottar Jesu liv, Jesu gjerning, hans tale, lidelse, død og oppstandelse. Alt som Jesus har, blir vårt. Vår synd ble lagt på Jesus og han tok den straffen som vi skulle hatt.

«Han som ikke visste av synd, har Gud gjort til synd for oss, for at vi i ham skal bli rettferdige for Gud». 2 Kor. 5:21

Han levde uten synd, uten skyld, uten å ha en syndig tanke eller handling. Kort sagt: Han oppfylte hele loven i vårt sted (Han ble en forbannelse for oss Gal: 3:13).

Da Jesus døde på Golgata, da døde han nemlig ikke for sin egen del, men for deg og meg. Da Jesus hadde gjort sitt, da hadde han nemlig gjort ditt. Hva er det da å gjøre for oss? Vi må gjøre alt det som Jesus ikke oppfylte på Golgata, og hva er det? Ingenting. En kristen skylder dermed Gud ingenting, fordi alt ble oppfylt av Jesus. Hvilket herlig budskap å høre.

Det er som om Jesus vil omfavne oss og si at du er min med alle dine synder, fall og mangler uten at du fortjener det. Men samtidig ønsker Jesus å si at han fortjener å eie deg, fordi han betalte for deg på korset.

Dette skal vi få tro og regne med i vårt liv. Det er bare til å ta imot og takke. Da er vi blitt gjort ferdig på rett måte, altså rettferdiggjort.

Gud skaper et nytt liv

Paulus er overrasket av sin nye oppdagelse. Han ser at han er frelst uten gjerninger, og kommer med et spørsmål som han nærmest roper ut i Rom. 8: 31. «Hva skal vi da si til dette? Er Gud for oss, hvem er da imot oss?». En som oppdager denne store hemmeligheten, kan

kjenne på den samme forundringen og gleden ved dette budskapet. Vi får lov til å ta imot dette og si takk til Jesus og hans fullbrakte verk.

I troen på Jesu frelsesverk blir det skapt noe nytt. Alt Jesus sitt blir vårt. Det er dette Bibelen kaller å bli født på ny. Gud skaper noe nytt i det mennesket som begynner å tro. Og det er helt nødvendig å bli født på ny for at en kan komme inn i Guds rike.

«Jesus svarte og sa til ham: Sannelig, sannelig sier jeg deg: Uten at en blir født på ny, kan han ikke se Guds rike». Joh. 3:3.

«Derfor, om noen er i Kristus, da er han en ny skapning, det gamle er forbi, se, alt er blitt nytt». 2Kor 5:17.

Resultatet av dette blir at man kommer i et rett forhold til Gud. Det vi si at man kommer i samfunn med Gud og som en konsekvens av det nye livet får en ny natur plass. Guds Ånd tar bolig hos det mennesket. Det får en ny vilje til å lære om og følge etter Guds vilje igjennom livet.

Vi har i dette kapittelet tatt for oss ulike begreper knyttet til det å komme til tro på Jesus. Hovedsaken i kapittelet er avsnittet om rettferdiggjørelsen. Der har vi sett hvordan Gud handler (rettferdiggjør) med den som tar sin tilflukt til Jesus, nemlig erklærer den rettferdig. Vi har også sett at det nye livet spirer frem i troen på Jesus. Dette tema tas opp i neste kapittel.

Til samtale

1. Hvorfor måtte Jesus oppfylle hele loven i vårt sted?
2. Er det forskjell på å «oppføre» seg som kristen og det å «være» det? Og hvorfor kan vi ikke komme i et rett forhold til Gud ved lovgjerninger?
3. Forklar hva som ligger i ordet rettferdiggjørelse. Hvorfor trenger vi å rettferdiggjøres, og hvordan skjer dette?
4. I lys av spørsmålene og svarene ovenfor: Hvordan kan man vite at en eier Jesus som sin personlige frelser?

6. En ny tjeneste under en ny herre (om helliggjørelsen)

Bibelen bruker ulike ord og begreper om det kristne livet. Et av dem er helliggjørelse, et annet er åndens frukt og gjerning, og et tredje er kampen mellom ånd og kjød. Alle disse tre begrepene kan samles under en tittel, nemlig «en ny tjeneste under en ny herre». I dette kapittel skal vi forsøke å svare på hvordan denne «tjenesten» fungerer for en kristen. Det første spørsmålet som en må få svar på er følgende:

Må jeg gjøre noe for å være en kristen?

Det er lett å blande kortene og bli usikker på hva en skal svare på dette spørsmålet. Da Jesus møtte sine egne og de lurte på noe av det samme, spurte de følgende:

«Hva skal vi så gjøre for å gjøre Guds gjerninger? Jesus svarte og sa til dem: Dette er Guds gjerning at dere skal tro på ham som han har sendt.» Joh. 6:28-29.

Dette viser at den første og viktigste gjerning er først og fremst å tro på Jesus.

Luther sier følgende: «Den første, høyeste og mest dyrebare av alle gode gjerninger er troen på Kristus». «Fra troen får alle gjerninger sitt utspring.»

«For av nåde er dere frelst, ved tro. Og dette er ikke av dere selv, det er Guds gave. Det er ikke av gjerninger, for at ikke noen skal rose seg. For vi er hans verk, skapt i Kristus Jesus til gode gjerninger, som Gud forut har lagt ferdige for at vi skulle vandre i dem». Ef. 2:8-10

De gode gjerningene må alltid sees på som virkninger av nåden.

Hva er grunnlaget for våre gode gjerninger?

Det som danner grunnlaget for våre gode gjerninger er troen på Guds tilgivende nåde i Kristus Jesus alene.

«I dette er kjærligheten, ikke at vi har elsket Gud, men at han har elsket oss og sendt sin Sønn til soning for våre synder. Mine kjære, har Gud elsket oss slik, da skylder også vi å elske hverandre». 1 Joh. 4:10-11

Fri fra lovens krav!

Tidligere levde man under de krav som loven krever for å bli godtatt av Gud. Nå har man innsett at det nytter ikke. Loven kan ikke frelse en. Det som var umulig for oss, nemlig loven, det gjorde Gud.

«For det som var umulig for loven, fordi den var maktesløs på grunn av kjødet, det gjorde Gud, da han sendte sin egen Sønn i syndig kjøds lignelse, for syndens skyld, og fordømte synden i kjødet». Rom. 8:3.

Man er ikke lenger under de krav som loven krever, fordi de er oppfylt av Jesus. Derfor blir det et nytt forhold til Gud. Og det blir en ny trang etter å innrette seg etter Guds bud. Denne trangen etter å innrette seg etter Guds bud økes etter som en på ny og på ny gjør seg bruk av budskapet om Jesu tilgivende nåde.

Uten tro, ingen ny tjeneste

Noen mennesker prøver å elske Guds bud. De strever med å gjøre mange gode gjerninger. De har en form for kristenliv og gudstjeneste. Alle forsøk på å leve som en kristen og holde budene, blir utilfredsstillende. De mislykkes.

Grunnen til dette er at de mangler den viktigste forutsetning for en ny tjeneste, nemlig troen på evangeliets budskap.

En ny natur

Et menneske får Den hellige ånd i det øyeblikk det kommer til tro på Jesus Kristus.

«I ham har også dere, da dere fikk høre sannhetens ord, evangeliet om deres frelse, ja, i ham har også dere, da dere kom til troen, fått til innsegl Den hellige ånd, som var lovt». Ef. 1:13.

En kristen får dermed to naturer, «ånd og kjød». De to naturene blandes ikke sammen, men de kjemper mot hverandre. De bor sammen, side om side. De lever i et motsetningsforhold, fordi de ønsker ulike ting samtidig. Ånden vil det Gud vil og kjødet vil det den onde vil. Vi kan kort si: Det blir en «åndelig krig».

Kampen mellom de to naturene

En kristen blir aldri kvitt sin syndige natur i dette liv. Denne naturen vil alltid gjøre det som er imot Guds vilje. Når en opplever at en får lyst til å gjøre imot Guds vilje, da er det ikke det nye livet som ønsker det, men det gamle.

Det nye livet ønsker å gjøre Guds vilje, følge Guds bud og hjelpe sin neste, fordi en selv har blitt tilgitt så mye.

Med dette som bakgrunn, kan man forstå at det blir en kamp mellom to ulike ønsker i ens liv. Paulus beskriver denne kampen i Romerbrevet 7.

«For jeg vet at i meg, det er i mitt kjød, bor ikke noe godt. For viljen har jeg, men å gjøre det gode, makter jeg ikke. Det gode som jeg vil, gjør jeg ikke. Men det onde som jeg ikke vil, det gjør jeg. Men gjør jeg det jeg ikke vil, da er det ikke lenger jeg som gjør det, men synden som bor i meg». Rom. 7:18-20

Paulus skriver ikke dette for å unnskyldte synden i sitt hjerte, men for å hjelpe andre som opplever den samme kamp og fortvilelse som ham. Han gir svar på denne konflikten i de påfølgende vers:

«Jeg elendige menneske! Hvem skal fri meg fra dette dødens legeme? Gud være takk, ved Jesus Kristus, vår Herre! Jeg, som jeg er, tjener da Guds lov med mitt sinn, men syndens lov med mitt kjød». Rom. 7:24-25

En kristen i vekst

Kan man vokse som en kristen? Svaret er ja, men det er ikke alltid vi liker måten vi vokser som kristne. Døperen Johannes sa følgende:

«Han skal vokse, jeg skal avta». Joh. 3:30

En kristens vekst kan forklares på følgende måte: Den gamle natur har ikke lenger krav på å få viljen sin. Den ønsker det, men har ikke rett på det. Med det menes at man skal inn i en dødsprosess med den gamle natur. Dette kan være vanskelig å forstå, men tanken er at en kommer inn i en prosess der den gamle natur stadig mister makt og innflytelse. Paulus beskriver denne prosessen i Romerbrevet:

«Hva skal vi da si? Skal vi forbli i synden for at nåden kan bli dess større? Langt derifra! Vi som er døde fra synden, hvordan skulle vi ennå leve i den? Eller vet dere ikke at alle vi som ble døpt til Kristus Jesus, ble døpt til hans død?» Rom. 6:1-3

Når Jesus døde på korset, betalte han for alle våre synder. Da eier Jesus oss. Dette kan sammenlignes med et svakt bilde. Går vi i butikken og kjøper en Cola med våre egne penger, er Colaen vår og ikke lenger butikken sin. Man eier colaen, og ingen andre har krav på den. Når en tar imot budskapet om Jesus, eier han oss. Vi er hans eiendom, fordi han har kjøpt oss. Den gamle natur har dermed ikke krav på oss.

Men den gamle natur vil gjøre krav på oss. Den ønsker å ha makt og innflytelse, men må ikke få det. Den av de to naturene som får mest oppmerksomhet, får mest plass.

Gud vil at vi skal stille våre liv inn mot hans oppmerksomhet.

«Jeg formaner dere altså, brødre, ved Guds miskunn, at dere framstiller deres legemer som et levende og hellig offer til Guds behag. Dette er deres åndelige gudstjeneste. Og skikk dere ikke lik denne verden, men bli forvandlet ved at deres sinn fornyes, så dere kan dømme om hva som er Guds vilje: det gode, det som han har behag i, det fullkomne». Rom. 12:1-2

Den nye natur må få riktig mat

Den nye natur må få gode vekstvilkår.

En kristen blir aldri fornøyd med seg selv, sitt kristenliv, sin nye tjeneste og sine gjerninger. Man er alltid misfornøyd med seg selv, fordi en mangler så mye. I denne situasjonen er det viktig at en påkaller Jesu navn og ikke blir fortvilet. Man må daglig komme til Jesus med sine

synder. Da får den nye natur riktig mat. Når en kommer til Jesus med sine synder får en oppleve en daglig tilgivelse. Man blir glad og samvittigheten blir lettet for sine byrder.

Når en gjør dette, vil den gamle natur stadig miste sin makt. Det er viktig å ha dette fokuset og ta det på alvor, fordi den onde, djevelen, setter alle krefter inn på å røve fra oss den dyrebare freden en får av Jesus.

Kan vi falle i synd?

Mange kristne opplever det vanskelig når de faller i samme synd gang på gang.

Det er to måter å forholde seg til synden på, ifølge Bibelen.

For det første er det noen som ikke vil ta det nøye med synden, dette kan også gjelde i menighets sammenheng. De ønsker å leve etter sine «lyster». Dette advarer Bibelen imot.

«Men den som lever etter sin lyster, er levende død». 1 Tim. 5:6

Det andre forhold er at Bibelen fremhever tanken om å leve i lyset med alt i sitt liv. Det vil si at en for det første bekjenner sine nederlag for Jesus. For det andre at man ikke skjuler synden. Og for det tredje at en er våken når fristelsene kommer og kjemper imot dem ved å vende seg til Jesus.

«Men dersom vi vandrer i lyset, likesom han er i lyset, da har vi samfunn med hverandre, og Jesu, hans Sønnns blod renses oss fra all synd». 1 Joh. 1:7

Hva skjer når en kristen faller i synd?

Mange blir fortvilet når en gang på gang faller i synd. Kan jeg være en kristen når jeg har falt så mange ganger i samme synd? Uttrykket «ærlighet varer lengst» kan brukes i denne sammenhengen. Ærligheten og fortvilelsen må føre oss til den rette plassen, det vil si å gå til Jesus med det. Jesus skyver ingen fortvilte syndere bort.

Johannes tar opp litt av denne problematikken i sitt første brev. Han skriver:

«Mine barn! Dette skriver jeg til dere for at dere ikke skal synde. Og hvis noen synder, har vi en talsmann hos Faderen, Jesus Kristus, Den Rettferdige». 1. Joh. 2:1

Bibelverset kan forklares med at en i utgangspunktet ikke skal synde. Men hvis det skjer, selv om en ikke ønsker det, kan vi vende oss til Jesus Kristus i bønn.

Denne kampen og spenningsfeltet må man leve i, livet ut.

Veiskiltene

Trenger en kristen justering og formaning i livet? Eller klarer man seg uten å bli korrigert av noen?

Paulus beskriver sin kamp mot synden på følgende måte:

«Jeg skjønner ikke det jeg gjør. For det jeg vil, det gjør jeg ikke. Men det jeg hater, det gjør jeg». Rom. 7:15

Ut fra dette forstår vi at de kristne trenger de ti bud og formaninger for å vite hvor veien går. Paulus hater det han gjør. Det vil si at han trenger en korrigerende på veien, slik at han ser hva han skal gjøre og ikke gjøre som en kristen. Han har fremdeles synden og den gamle naturen med seg. Derfor trenger både han og vi veiskiltene. I tillegg til de ti bud nevnes også konkrete veiskilt i Galaterbrevet.

«Men jeg sier: Vandre i Ånden! Så skal dere ikke fullføre kjødets lyst. For kjødet begjærer imot Ånden, og Ånden imot kjødet. De to står hverandre imot, for at dere ikke skal gjøre det dere vil. Men hvis dere blir drevet av Ånden, da er dere ikke under loven. Kjødets gjerninger er åpenbare. Det er slikt som utukt, urenhet, skamløshet, avgudsdyrkelse, trolldom, fiendskap, trette, avindsyke, sinne, ærgjerrighet, splittelse, partier, misunnelse, mord, drukkenskap, svirelag og annet slikt. Om dette sier jeg dere på forhånd, som jeg også før har sagt dere: De som gjør slikt, skal ikke arve Guds rike.

Men Åndens frukt er kjærlighet, glede, fred, langmodighet, mildhet, godhet, trofasthet, ydmykhet, avholdenhet. Mot slike er loven ikke. De som hører Kristus Jesus til, har korsfestet kjødet med dets lidenskaper og lyster. Dersom vi lever i Ånden, da la oss òg vandre i Ånden! Gal. 5.16-25.

Hjelpemidler for det nye livet

Bibelen gir god veiledning for hvilke hjelpemidler en kan bruke i det kristne livet. I Apostlenes gjerninger 2:42 står det følgende:

«De holdt urokkelig fast ved apostlenes lære og ved samfunnet, ved brødsbrytelsen og ved bønnene.»

Her omtales de fire B-ene som viktige elementer i kristenlivet.

- Bibelen (apostlenes lære), se kap. 4. «Ikke et eventyr». Og «Ordets forkynnelse», kap. 8. «Virkemidler».
- Broderskapet (Samfunnet), se kap. 9. «Redskaper».
- Brødsbrytelsen (Nattverden), se kap. 8. «Virkemidler».
- Bønnene, se kap. 10. «Den himmelske telefon».

Dette er fire viktige elementer som en må bruke i det kristne livet, for at troen skal få vokse til et sunt og godt trosliv.

Vi har i dette kapitlet sett på ulike sider ved det kristne livet. Fokuset har vært en avklaring i forhold til den gamle og nye natur. Det er viktig å fastholde at disse to naturene ikke må

blandes sammen i en kristens liv, men de står i en stadig kamp mot hverandre. De fire B`ene er gode hjelpemidler for nettopp dette nye livet.

Til samtale

1. Hvorfor skal Jesus være Herre over vårt liv?
2. Forklar hva som menes med «den gamle natur» og «den nye natur». Og hvordan kan vi seire over vår gamle onde natur?
3. Les Rom. 6. 12-13. Hva betyr det i denne sammenheng å stille seg til tjeneste for Gud?
4. Hvordan kan vi bruke de fire «B-ene» i vårt daglige/ukentlige kristenliv?

7. En guddommelig oppgave (om Den Hellige Ånd)

Vi mennesker har ulike oppgaver i livet. Noen er mest praktisk anlagt, mens andre igjen trives best med teoretiske oppgaver, men alle tjener til et formål.

Den Hellige Ånd har også en oppgave. Den vil vi kalle en guddommelig oppgave. Vi mennesker kan forsøke å gjøre oppgaven til Den Hellige Ånd, men vil mislykkes. Det er ingen mennesker på vår jord som kan utføre det Den Hellige Ånd gjør.

I dette kapittelet skal vi se på hvem Den Hellige Ånd er, og hvilken oppgave den har, samt hva treenighetslæren går ut på.

Hvem er Den Hellige Ånd?

I Jesu avskjedstale til sine disipler i Johannes evangeliet kapitel 14-16 kalles Den Hellige Ånd for både talsmann og med pronomenet «Han» til sammen hele 24 ganger i disse kapitlene. Den Hellige Ånd er dermed en person og er en del av Gud og Guddommen.

Den Hellige Ånd er mindre fremtredende enn både Gud Fader og Jesus Kristus, selv om Han likestilles med både Faderen og Sønnen i misjonsbefalingen og velsignelsen.

«Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet dere døper dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn». Matt. 28.19.

Den Hellige Ånd har en viktig aktiv oppgave med et hovedmål, nemlig å herliggjøre Faderen og Sønnen og ikke seg selv.

«Men når han kommer, sannhetens Ånd, skal han veilede dere til hele sannheten. For han skal ikke tale av seg selv, men det han hører, skal han tale, og de kommende ting skal han forkynne dere. Han skal herliggjøre meg, for han skal ta av mitt og forkynne det for dere. Alt det som Faderen har, er mitt. Derfor sa jeg at han tar av mitt og forkynner for dere. Joh. 16.13-15.

Bibelen viser her at Den Hellige Ånd skal ta av alt det som Jesus er og har. Han formidler et budskap fra og om en annen person. Han viser det verk som Jesus har gjort, og forkynner for oss om alt det som Jesus gjorde mens han vandret på denne jord. Den Hellige Ånd bruker Bibelen når han forklarer dette.

Denne forklaringen viser at Den Hellige Ånd er mektig i gjerning og samtidig har en ydmyk personlighet som viser mye omsorg og kjærlighet. Hadde det ikke vært for Den Hellige Ånds hjelp kunne ikke menighets – og et kristent liv fungert. Vi har mye å takke Den Hellige Ånd for.

Treenighetslæren.

En får høre fra ulikt hold at de kristne tilber tre guder. Slike påstander kommer fra blant annet personer som er tilknyttet jødedom eller Islam.

Læren om treenigheten vil forklare nærmere hva som menes med at den ene Gud gir seg til kjenne på tre måter i Bibelen.

Den kristne menighet tror bare på én Gud.

«Herren er én». 5. Mosebok 6.4.

Gud er én, men eksisterer både som Fader, Sønn og Ånd samtidig. Alle tre personene er på samme tid Gud helt og fullt, samtidig er de tre. På den annen side må en aldri dele opp Guds vesen og heller aldri blande disse personene. En kan si at de tre har ulike kjennetegn eller karaktersider. Gud Fader forbindes med skapelsen av himmel og jord. Jesus Kristus forbindes med hans død på korset for våre synder, og Den Hellige Ånd forbindes med hans «usynlige» rolle på vår jord etter at frelsesverket var fullført, nemlig hjelperen og talsmannen for den kristne menighet. Disse tre er likestilt i guddommen. Det er dette som kalles læren om treenigheten.

«Herren Jesu Kristi nåde, Guds kjærlighet og Den Hellige Ånds samfunn være med dere alle!» 2 Kor. 13:13

«Og gjør ikke Guds Hellige Ånd sorg, han som dere har fått som segl til forløsningens dag». Ef. 4:30

Læren om treenigheten kan være vanskelig å fatte for fornuften og tanken, men er en tros- og overbevisningssak. De kristne tror og bekjenner at det finnes bare én Gud.

Innen jødedom og islam vil ingen skrifter si at troen på deres Gud bare har et kjennetegn. De fremstiller deres Gud med forskjellige egenskaper og karaktertrekk. Dermed faller påstanden som dette avsnittet innledet med. De kristne tilber nemlig ikke tre guder, men de ber og påkaller én Gud.

Oppgaven til Den Hellige Ånd

Hvorfor trenger vi Den Hellige Ånd? Kunne vi ikke klare oss alene, da Jesus reiste til himmelen? Johannes gir oss noen svar på dette i kapittel 16. Han nevner flere oppgaver som Den Hellige Ånd har.

«Nå går jeg bort til ham som har sendt meg. Og ingen av dere spør meg: Hvor går du hen? Men fordi jeg har sagt dere dette, har sorg fylt deres hjerte. Men jeg sier dere sannheten: Det er til gagn for dere at jeg går bort. For dersom jeg ikke går bort, kommer ikke talsmannen til dere. Men går jeg bort, da skal jeg sende ham til dere». Joh. 16:5-7

Det første viktige Jesus sier her er at «Det er til gagn for dere at jeg går bort». Vi kunne ikke blitt frelst, hvis ikke Jesus gikk bort for å dø på Golgata.

Vi trenger Den Hellige Ånd fordi mennesket er falt i synd og kan derfor ikke forstå Gud. Uten Den Hellige Ånd kan vi ikke komme inn i Guds rike.

«Uten at en blir født av vann og Ånd, kan han ikke komme inn i Guds rike». Joh. 3:5

«Frelste han oss, ikke på grunn av rettferdige gjerninger som vi hadde gjort, men etter sin miskunn, ved badet til gjenfødelse og fornyelse ved Den Hellige Ånd». Tit. 3:5

Altså, vi trenger Den Hellige Ånd for å komme inn i Guds rike, det vil si å bli kristne. Hvordan skjer dette? Med utgangspunkt i Johannes 16, vil vi forklare dette ut fra tre punkter.

«Og når han kommer, skal han overbevise verden om synd og om rettferdighet og om dom: Om synd, fordi de ikke tror på meg. Om rettferdighet, fordi jeg går til Faderen, og dere ser meg ikke lenger. Om dom, fordi denne verdens fyrste er dømt». Joh. 16:8-11

Den Hellige Ånd skal overbevise verden om synd fordi de ikke tror på ham (Joh. 16.9).

Denne verden er fortapt i synder og overtredelser sier Bibelen. Dette ser ikke verden uten Guds Ånd. Vi kan ikke fatte og forstå Guds rike uten Den Hellige Ånd. Synden vår, egoismen, det at vi vil være som Gud, og at vi skal stå til regnskap for våre liv en gang, er en ukjent tanke for denne verden. Den Hellige Ånd kom til verden for å overbevise om dette.

Den Hellige Ånd skal overbevise om rettferdighet, fordi jeg går til Faderen (Joh.16.10).

Evangeliet, budskapet om Jesus død og oppstandelse, og at en blir frelst uten gjerninger, kan vi ikke bli overbevist om uten Guds Ånd. En kan lære og forstå dette med forstanden, men det er bare Den Hellige Ånd som kan overbevise et menneske om Guds ufortjente nåde i Jesus Kristus.

Den Hellige Ånd skal overbevise om dom, fordi denne verdens fyrste er dømt (Joh.16.11).

Djevelen er allerede dømt og overvunnet av Jesus, men han prøver av all makt å fortsette sin onde gjerning på jord. Dette ser ikke denne verden, og det er enda en grunn til at vi trenger Den Hellige Ånd.

Advokaten vår

De som allerede er i troen på Jesus skal ikke være farløse, sier Bibelen. De skal ikke være alene. Den Hellige Ånd skal hjelpe de kristne. Derfor kaller vi også Den Hellige Ånd for talsmann.

«Og jeg vil be Faderen, og han skal gi dere en annen talsmann, for at han skal være hos dere for evig». Joh. 14:16

Med talsmann menes trøster, advokat og rådgiver. Det innebærer at han går i forbønn for de som har troen på Jesus.

«Og her kommer også Ånden oss til hjelp i vår skrøpelighet. For vi vet ikke hva vi skal be om slik vi burde. Men Ånden selv går i forbønn for oss med sukk som ikke rommes i ord. Men han som gransker hjertene, vet hva Ånden trakter etter. For det er etter Guds vilje han går i forbønn for de hellige». Rom. 8:26-27

Til slutt i dette avsnittet skal vi ta med et bibelsitat fra Paulus:

«Jeg ber om at vår Herre Jesu Kristi Gud, herlighetens Far, må gi dere visdoms og åpenbarings Ånd til kunnskap om seg, og gi deres hjerter opplyste øyne, så dere kan forstå hvilket håp han har kalt dere til, hvor rik på herlighet hans arv er blant de hellige». Ef. 1:17-18

På grunn av at vi trenger Den Hellige Ånd, må også vi kanskje be slik som Paulus skrev til menigheten i Efesus. Vi trenger å be om at Den Hellige Ånd opplyser oss slik at vi forstår Bibelens ord og hvilket håp vi er kalt til.

Vi har i dette kapitlet sett på treenighetslæren, samt hvem Den Hellige Ånd er og hvilken oppgave den har.

Tema som angår Den Hellige Ånds gaver til vitnetjeneste tas opp under temaet om Guds menighet. Dette kommer i kapittel 8, «Redskaper».

Til samtale

1. Hvorfor kan vi ikke forstå Bibelens ord og evangeliet om Jesus Kristus uten Den Hellige Ånd?
2. Hva betyr det å gjøre Den Hellige Ånd sorg? Skjer dette hos meg? Og hva kan jeg gjøre med det?
3. Hva konkret gjør Den Hellige Ånd i mitt liv? Hvilken betydning har dette for mitt daglige kristenliv?

8. Virkemidler (om nådemidlene)

I vårt daglige liv bruker vi ulike «midler» for å utføre et arbeid. F. eks. har sprøytemiddel til hensikt å ta knekken på ugress. Vi har tilgang til vaskemidler, pussemidler og andre kjemiske midler, og slik kunne man fortsatt å nevne ulike midler nesten i det uendelige. Felles for disse er at de brukes for å nå en hensikt.

På samme måte har Gud ulike «midler» som han bruker for å nå et bestemt mål. I dette kapitlet skal vi se på hvilke virkemidler Gud bruker for å nå ut med sitt budskap, slik at menneskene kan komme i samfunn med ham.

Vi kaller Guds virkemidler for nådemidler. Gud bruker dem for å gi oss sin nåde. Det finnes tre nådemidler: Bibelen, dåpen og nattverden. De to sistnevnte kalles også sakrament, på grunn av at de er synlige og kan berøres fysisk. Kriteriet for et sakrament er todelt. For det første må det være innstiftet av Jesus. For det andre må et sakrament bestå av et tegn eller et element. I denne sammenhengen har vi vannet i dåpen og brød og vin i nattverden.

I dette kapitlet skal vi ha fokus på nådemidlene Bibelen (forkynnelsen), dåpen og nattverden.

Ordets forkynnelse

I kapittel fire under overskriften «Ikke et eventyr», tok vi for oss Bibelen som Guds levende og guds inspirerte ord. I kapittel seks så vi på hvordan Den Hellige Ånd bruker Bibelens ord. Men vi skal ikke repetere det som ble skrevet der. I dette avsnittet vil vi ha fokus på forkynnelsen av Guds ord.

For å forstå bakgrunnen for tankerekken som kommer, må vi gå til Paulus og hans liv før han ble en kristen. Paulus forstod ikke at Jesus var Messias. Han trodde på loven og forskriftene fra GT. Han sier rett ut at han trodde han kunne ha samfunn med Gud ved å holde budene og gjøre gode gjerninger.

«Jeg levde en gang uten lov. Men da budet kom, våknet synden til live. Jeg derimot døde. Og det viste seg at budet, som skulle være til liv, ble til død for meg». Rom. 7:9-10

Disse ordene kan være vanskelige å forstå, men det Paulus sier her er at det som han trodde skulle være til liv for ham, altså loven, ble til død. Det vil si at loven fra GT kunne ikke frelse Paulus. Loven hjalp ingenting, den førte til død. Derfor sier Paulus videre at han kjente ikke at han hadde bruk for budskapet om Jesus uten at loven ble forkynt.

«Hva skal vi da si? Er loven synd? Langt derifra! Men jeg kjente ikke synden uten ved loven. For begjæret hadde jeg ikke kjent dersom ikke loven hadde sagt: Du skal ikke begjære!» Rom. 7:7

Paulus kjente ikke synden uten ved loven. Med det menes at han ble avslørt av Guds ord. Han kunne ikke frelse seg selv med loven og gode gjerninger.

Martin Luther trodde også at han kunne frelses ved gode gjerninger. På det tidspunktet tilhørte Luther den katolske kirke. Historiebøkene beskriver hvordan Paven i Rom solgte såkalte avlatsbrev for at folk skulle unngå skjærsilden. Folk flest hadde ikke selv tilgang til Bibelen på sitt eget språk. Luther begynte etter hvert å gruble og tenke på dette, og kom til at avlatsbrev ikke samsvarte med Bibelen. Disse brevene kunne man altså kjøpe for å unngå å havne i skjærsilden, og dermed kjøpe seg for penger en plass i himmelen.

Luther oppdaget ved å studere Guds ord at evangeliet om Jesus er en Guds kraft til frelse for hver den som tror. Det er ikke av lovgjerninger eller avlatsbrev som fantes på den tiden.

Han gjenoppdaget kjernen i det som var Paulus sitt problem og alle menneskers problem, nemlig at en ikke frelses ved loven og gjerninger, men kun av nåde.

Med denne forklaringen som bakgrunn, kommer vi inn på det som Luther kaller forkynnelsen av «lov og evangelium».

Mennesket kan kun frelses ved troen på Guds nåde, uten lovgjerninger.

«Men da vi innså at et menneske ikke blir rettferdiggjort av lovgjerninger, men ved tro på Kristus Jesus, da trodde også vi på Kristus Jesus, for å bli rettferdiggjort ved tro på Kristus og ikke av lovgjerninger. For ikke noe menneske blir rettferdiggjort av lovgjerninger.» Gal. 2:16

Paulus sier her at da vi innså at et menneske ikke blir rettferdiggjort av lovgjerninger, men ved tro på Kristus Jesus. Her understreker han at det er noe et menneske må innse, nemlig at en ikke blir en kristen ved gjerninger, men ved tro alene.

Hele livet vil vi forsøke å gjøre noe for å være en kristen. Man tror gjerne at en har lært dette en gang for alle og trenger dermed ikke å høre om synd og nåde igjen. Men det er feil. Vi blir aldri utlært og trenger nemlig å høre forkynnelse av både loven og evangeliet. For å få bruk for Kristus trenger vi å høre loven. Og vi trenger å høre evangeliet, slik at vi får trøst, håp og glede i det budskapet som Jesus gir.

Luther fremstiller forkynnelsen av «lov og evangelium» som to parallelle linjer som aldri må krysses. Det vil si at i loven forkynnes Guds hellighet og Guds absolutte krav til mennesket for at det kan ha samfunn med ham. Evangeliet må forkynnes så fritt av hver fortvilte synder finner trøst, glede og frihet i Kristus. En må ikke blande «lov og evangelium», fordi det fører til lovgjerninger. De må forkynnes hver for seg og evangeliet mest, som Luther sier.

Det er også viktig å understreke at hele Guds råd skal forkynnes. Vi trenger opplæring i ulike tema i den kristne tro, slik som disse kapitlene forsøker å gjøre. Det skal allikevel være en undertone i forkynnelsen av «lov og evangelium», slik at tilhørerne kan bli frelst og bli fornyet i sitt kristenliv.

Til slutt i dette avsnittet vil vi ta med det som Paulus skriver til Korinterne.

«For da verden ved sin visdom ikke kjente Gud i Guds visdom, fant Gud for godt å frelse dem som tror, ved forkynnensens dårskap. For jøder krever tegn og grekere søker visdom, men vi forkynner Kristus korsfestet, for jøder et anstøt og for hedninger en dårskap». 1. Kor. 1:21-23

Å forkynne til menneskers frelse blir i verdens øyne sett på som dårskap. Det vil si at denne forkynnelsen er en motsetning til menneskets fornuft og tankegang. De «utenfor» forstår ikke poenget. Men det er forkynnelsen av Kristus som korsfestet som skaper tro.

Dåpen

Det neste nådemiddelet vi skal ta for oss er dåpen. Dåpen er et sakrament gitt av Gud, der man får Guds store nåde gjennom en synlig handling. I de kristne menighetene råder ulike syn på dåpen, og det er flere spørsmål en kan stille i den forbindelse. Her noen: Hvorfor trenger en å bli døpt? Hvem innstiftet (startet) dåpen? Hva gir dåpen? Hvorfor barnedåp?

Hvem innstiftet dåpen?

Jesus innstiftet dåpen. I misjonsbefalingen i Matt. 28: 18-20 gir Jesus befaling om å døpe i Faderens, Sønnens og Den Hellige Ånds navn. Den kristne dåpen ble altså innstiftet av Jesus etter hans død og oppstandelse. Det er viktig å presisere at dette skjedde etter oppstandelsen, fordi det er med på å understreke hva dåpen gir.

Hva gir dåpen?

På grunn av menneskets synd, trenger vi å bli døpt (se. kapittel to «Den store konsekvensen»). I denne situasjonen er det Gud kommer mennesket i møte gjennom dåpen. Dåpen er nemlig et virkemiddel Gud har gitt oss for å gi oss sin nåde.

Det nye testamentet omtaler også dåpen «som badet til gjenfødelse og fornyelse ved Den Hellige Ånd.» Et bad betyr at dåpen skjer ved vann. Se Tit. 3: 4-5.

I Markus evangeliet understrekes videre sammenhengen mellom frelse, dåpen og troen:

«Den som tror og blir døpt, skal bli frelst; men den som ikke tror, skal bli fordømt».
Mark. 16:16

Det er viktig å understreke at frelsen i dåpen avhenger av troen på Jesus. Uten tro på dåpsløftene, er det ingen frelse. Dermed sier Bibelen at de som er uten tro, selv om de er døpt, er utenfor Guds rike. Kommer en tilbake i voksen alder og tror på Jesu fullbrakte frelsesverk, da gjelder fremdeles dåpsløftene. Man trenger ikke å bli døpt på ny igjen. Gud går ikke fra sine løfter.

Etter Peters forkynnelse i Jerusalem første pinsedag, sa han følgende:

«Omvend dere, og la dere alle døpe på Jesu Kristi navn til syndenes forlatelse, så skal dere få Den Hellige Ånds gave». Ap. gj. 2:38

3000 mennesker ble døpt første pinsedag. Disse menneskene fikk syndenes forlatelse i dåpen. Videre fikk de som ble døpt Den Hellige Ånd. Legg merke til at de som ble døpt første pinsedag, ble døpt til Jesu Kristi navn. Grunnlaget for dåpen er altså Jesu død og oppstandelse.

Kort sagt kan vi si at i troen på dåpens løfter, får vi syndenes forlatelse, et nytt liv og Den Hellige Ånd.

Trenger man å døpe barna?

Her er svarene mange, alt etter hvem man spør. Vi skal ha respekt for hverandres ulike syn i denne sammenhengen. Kristne har hatt ulike syn på dåpen opp gjennom kirkehistorien. Noen mente at det var riktig å døpe barna, mens andre framhevet at voksendåp er det eneste riktige. I denne fremstillingen vil vi ta frem begrunnelsen for å bruke barnedåp.

Utgangspunktet for barnedåpen er at dåpen er et sakrament. Man får Guds nåde i dåpen. Dermed er ikke dåpen en bekjennelsehandling og en lydighetshandling, slik voksendåp poengterer at den er.

En annen viktig begrunnelse er at barna trenger å bli født på ny i dåpen, fordi de er utenfor Guds rike på grunn av arvesynd (se kapittel to). De trenger på lik linje med voksne å komme i samfunn med Gud igjen. Dette skjer gjennom dåpen og troen.

Videre fremhever Bibelen at Paulus døpte Stefanus «og hans hus».

« Sant nok – jeg har også døpt Stefanus`hus. Ellers vet jeg ikke om at jeg har døpt noen annen». 1. Kor. 1:16.

Det står ingenting om at barna er utelukket fra denne dåpen. Det står heller ikke i Bibelen at barnedåp er feil, slik noen hevder. Vi kan heller ikke si at udøpte (f.eks barn som dør i mors liv eller før de blir døpt) går fortapt. Vårt oppdrag er å døpe, slik som misjonsbefalingen i Matt. 28. viser til.

En annen tanke fra NT er at Paulus sammenligner omskjærelsen fra GT som et forbilde på dåpen, og som kjent skjedde omskjærelsen på åtte dager gamle guttebarn.

«I ham er dere også blitt omskåret med en omskjærelse som ikke er gjort med hender, ved at kjødets legeme ble avlagt, ved Kristi omskjærelse, idet dere ble begravet med ham i dåpen, og i den ble dere også reist opp med ham, ved troen på Guds kraft – han som reiste Kristus opp fra de døde». Kol. 2.11-12.

Kan barna tro på dåpsløftene? I dette spørsmålet må man også se NT i sammenheng. Og svaret er ikke entydig. Et lite barn har selvsagt ikke samme forståelse av troen som en voksen. En annet moment i denne forbindelse er det som Jesus sier: At en må bli som barn for å komme inn i Guds rike. Dette er en av grunnene for at barn blir døpt.

Jesus tok imot alle mennesker som ble båret til ham i tro. Foreldrenes tro kan ikke erstatte barnets tro, men de bringer barnet til Jesus i dåpen. Troen vokser også hos små barn hvis en gir opplæring til barnet igjennom andakt, forbønn og kveldsbønn. Foreldre og faddere har et særskilt ansvar i denne oppgaven. Dette kan være med på å legge til rette for at små barn bli bevart i løftene som Gud gav dem i dåpen. En videreføring av denne opplæringen skjer i forbindelse med konfirmasjon. Målet med konfirmasjonsundervisningen er at ungdommene til slutt kan bekrefte hvem de tror på.

Til slutt vil vi nevne at barnedåp har blitt praktisert fra første århundret og frem til nå. Augustin sa i ca år 400 at kirkefedrene mottok av apostlene den lære at barna skulle døpes. Ved år 250 var barnedåp vanlig praksis.

Nattverden

Bakgrunnen for det siste måltidet Jesus spiste sammen med sine disipler før sin død, kommer fra GT. Nattverden sammenlignes med påskemåltidet som Israelsfolket spiste for å minnes utgangen av Egypt. Se 2. Mos.12.

Det tredje nådemiddelet Gud har gitt oss er altså nattverden. Nattverden er et sakrament gitt av Gud, der en får Guds store nåde gjennom en synlig handling. Det er ulike meninger om nattverden også. Noen kirkesamfunn mener at nattverden bare kan forståes symbolsk. Det vil si at nattverden bare blir et bilde på Jesu legeme og ikke at vi får Guds nåde og tilgivelse gjennom denne handlingen.

Vi skal i denne fremstillingen ta frem begrunnelsen for at nattverden både er et nådemiddel og et sakrament.

Nådemiddel

Nattverden er et nådemiddel, fordi vi får del i Jesu legeme og blod. Jesu ord taler for seg i denne sammenheng.

«Mens de nå holdt måltid, tok Jesus et brød, ba velsignelsesbønnen og brøt det, ga disiplene og sa: Ta, et! Dette er mitt legeme. Og han tok et beger, takket, ga dem og sa: Drikk av det alle. For dette er mitt blod, den nye pakts blod, som utgytes for mange til syndenes forlatelse». Matt. 26:26-28

Her presiserer Jesus at i nattverden får vi del i syndenes forlatelse. Vi får del i Guds nåde.

Minnemåltid

Nattverden er også et minnemåltid om Jesu lidelse, død og oppstandelse. Når vi mottar nattverden, er vi med og forkynner for hverandre budskapet om Jesus og hans verk på Golgata.

«Likeså tok han også begeret etter aftensmåltidet og sa: Dette begeret er den nye pakt i mitt blod. Gjør dette, så ofte som dere drikker det, til minne om meg! For så ofte som dere eter dette brødet og drikker av dette begeret, forkynner dere Herrens død, inntil han kommer». 1. Kor. 11:25-26

Samfunnsmåltid

I nattverden minnes vi fellesskapet med Jesus. I Bibelen sammenlignes Jesus som hodet for legemet og at de som tror på ham er lemmer på hans legeme. ~~Se Kol. 1:18~~. Nattverden er altså en påminnelse om at vi er ett med legemet Jesus Kristus.

«Og han er hodet for legemet, som er menigheten. Han er opphavet, den førstefødte av de døde, for at han i alt skal være den fremste». Kol.1:18

«Velsignelsens beger som vi velsigner, er det ikke samfunn med Kristi blod? Brødet som vi bryter, er det ikke samfunn med Kristi legeme? Fordi det er ett brød, er vi ett legeme enda vi er mange. For vi har alle del i det ene brødet». 1. Kor. 10:16-17

Ventemåltid

De som tror på Jesus venter på at han en dag skal komme igjen og hente sine barn. Nattverden er et ventemåltid på hans gjenkomst. Han sier selv at vi skal ete dette måltid «inntil han kommer». 1. Kor. 11:26. Nattverden minner oss om at livet her på jord en dag skal ta slutt, og at vi da skal ete festmåltid sammen med Jesus i himmelen.

«Men jeg sier dere: Fra nå av skal jeg ikke drikke av denne vintreets frukt, før den dagen jeg drikker den ny med dere i min Fars rike». Matt. 26:29

Styrkemåltid

Nattverden er for dem som tror på Jesus som sin frelser. Vi er verdige til nattverden fordi vi tror på Jesus. Nattverden regnes som et styrkemåltid. Livet på jord innebærer både gode og vonde dager. Nattverden kan i denne sammenheng være med på å styrke oss ved at vi får syndenes forlatelse på en synlig måte. Når en kristen kommer i tvil, kan nattverden være en god hjelp i troen på Jesus.

I dette kapittelet har vi sett på nådemidlene, Bibelen (ordets forkynnelse), dåp og nattverd. Gud bruker alle disse tre for å frelse mennesker og bevare sin menighet på jord.

Til samtale

1. Hva er et nådemiddel og et sakrament? Og hvordan er forholdet mellom nådemidlene og troen?
2. Hva er lovens og evangeliets hensikt i forkynnelsen? Og har du opplevd det på noen måte i ditt liv?
3. Hvorfor døper vi barn?
4. Er du verdig til å gå til nattverd? Begrunn svaret.
5. En del av misjonsbefalingen sier at vi skal drive opplæring i den kristne tro. Hvordan kan dette skje praksis?

9. Redskaper (om tjenester og nådegaver)

Når vi skal utføre et arbeid, trenger vi redskaper. En spade trengs for å grave en grøft. For å ringe noen trenger vi en telefon. Skal vi bygge et hus, trenger vi mange ulike redskaper: sag, hammer, måleband og så videre. Slik kan en fortsette i det uendelige. Uten et redskap kan vi ikke utføre et planlagt arbeid.

Gud trenger også redskaper for å utføre sitt arbeid. Målet hans er å bringe budskapet om Jesus Kristus videre. Han trenger disse redskapene for å bygge sitt hus, eller sin menighet. Bibelen bruker flere uttrykk for Guds menighet. Som for eksempel de kristne, de hellige, Jesu legeme og Guds tempel. Gud gir nådegaver og tjenester til sin menighet.

I dette kapittelet skal vi se på Guds menighet og de redskapene han bruker i sin tjeneste.

Guds menighet

Guds menighet er et fellesskap av mennesker. Denne tanken blir ofte sammenlignet med en levende organisme, der det må være ulike lemmer tilstede for at organismen skal fungere. Slik er vi lemmer på hans legeme. Disse lemmene (altså Guds menighet) har fått ulike navn i Bibelen.

De som er i troen på Jesus Kristus, blir kalt de kristne.

«Det var i Antiokia disiplene først ble kalt kristne». Ap.gj. 11:26 b.

De kristne blir også kalt de hellige, fordi de tror på Jesus. De er ikke hellige i seg selv, men han som de tror på gjør dem hellige.

«Paulus, ved Guds vilje Jesu Kristi apostel – til de hellige i Efesus, som tror på Kristus Jesus». Ef. 1:1

Videre blir Guds menighet kalt Jesu legeme, der Jesus er hodet for legemet. I den sammenheng blir også Guds menighet sammenlignet med et hellig tempel i Herren.

«I ham blir hele bygningen føyd sammen og vokser til et hellig tempel i Herren». Ef. 2:21

Et tempel i GT var en hellig bygning. Her kunne en møte Gud. Det var også her de ofret for å få sine synder tilgitt. Tempelet var bygget av ulike steiner som hadde ulike størrelser og oppgaver. Samtidig hadde alle steinene et formål, nemlig å bygge et hus, altså et tempel.

I NT blir Guds menighet sammenlignet med et tempel. Dette er ikke av døde steiner, slik som GT's tempel. Men tempelet i NT er der hvor Gud bor hos hver enkelt som tror på Jesus. Vi er en Guds bolig i Ånden.

«I ham blir også dere, sammen med de andre, bygd opp til en Guds bolig i Ånden». Ef. 2:22

Det er også viktig å ta med det som Paulus skriver til korinterne om å ta vare på guds tempel og ikke ødelegge det:

«Vet dere ikke at dere er Guds tempel, og at Guds Ånd bor i dere? Dersom noen ødelegger Guds tempel, da skal Gud ødelegge ham. For Guds tempel er hellig, og det er dere». 1 Kor. 3:16-17

Guds redskaper

I forrige avsnitt ble det sagt at Jesus er hodet for legemet. De ulike lemmene på dette legemet har ulike funksjoner. Dette bildet videreføres av Paulus når han gjør rede for de ulike nådegavene i menigheten. Ordet nådegave betyr både «nådegave» og «nådevirkning». En kan kort forklare at nådegave er noe som blir til som en følge av at en tror på Jesus.

Paulus skriver og gjør rede for nådegavene til menigheten i Korint.

«For til én blir det gitt visdoms tale ved Ånden, til en annen kunnskaps tale ved den samme Ånd, en annen får tro ved den samme Ånd, en annen nådegave til å helbrede ved den samme Ånd. En annen får kraft til å gjøre undergjerninger, en annen gave til å tale profetisk, en annen gave til å prøve ånder. En annen får ulike slags tunger, en annen tyding av tunger. Alt dette virker den ene og samme Ånd, som deler ut til hver enkelt etter som han vil». 1 Kor. 12:8-11

Nådegavene er gaver Gud gir til sin menighet. Dette er noe godt og positivt, for disse gavene skal nemlig hjelpe menigheten til å vokse, og gi styrke i troen. Men det som skulle føre til noe positivt og godt, ble til noe negativt i menigheten i Korint. Bakgrunnen for dette er følgende:

Sensasjonspregede nådegaver, som for eksempel tungetale, ble i Korintermenigheten lagt større vekt på og fikk større oppmerksomhet enn andre nådegaver. Dette er én av flere grunner til at Paulus skrev første Korinterbrev. En konsekvens av de sensasjonspregede nådegavene var at enkelte nådegaver ble nedvurdert eller lagt mindre vekt på. I første Korinterbrev 12-14 gjør Paulus rede for den rette bruk av nådegavene.

Gud kaller mennesker til tjeneste og gir dem ulike nådegaver. Disse gavene skal tjene til menighetens oppbyggelse. Gud gir utrustning til oppgaven som en blir kalt til. En har sagt følgende: «Gud kaller ikke de kvalifiserte, men kvalifiserer de han kaller». Gavene gis som en følge av at en tror på Jesus.

«For i ham er dere blitt rike på alt, på all tale og all kunnskap, fordi Kristi vitnesbyrd er blitt grunnfestet i dere, slik at dere ikke mangler noen nådegave mens dere venter på vår Herre Jesu Kristi åpenbarelse». 1. Kor. 1:5-7

1. Kor. 13 blir kalt kjærlighetens høysang. Her presiseres viktigheten av samfunnet med Kristus som hovedkilde i all bruk av nådegavene. Om man tror at en har all verdens nådegaver, men er uten kjærlighet, da er en som en «lydende malm.» Med det menes at i alt arbeid for Gud må en være tilknyttet kjærligheten fra Kristus. Det samme omtales i Joh. 15:1-11. Der skriver Johannes om da Jesus bruker bildet med vintreet og grenene. Dersom grenene ikke er i trestammen, dør de. Men dersom de er en del av treet, bærer de mye frukt. Dette er en sterk påminnelse om å være i Jesus til enhver tid i alt vi gjør i Guds rike.

Guds kall

Hvem gir Gud sitt kall? Går Gud etter hvordan man blir verdsatt, hvor stor kunnskap en har tilegnet eller etter om man har en høy eller lav stilling i samfunnet?

Svar på noen av disse spørsmålene gir Gud oss i sitt ord. Guds kall går nemlig på tvers av menneskelig tankegang.

«Brødre, legg merke til det kall dere fikk: Ikke mange vise etter kjødet ble kalt, ikke mange mektige, ikke mange av høy ætt. Men det dåraktige i verden, det utvalgte Gud seg for å gjøre de vise til skamme. Og det som er svakt i verden, det utvalgte Gud seg for å gjøre det sterke til skamme. Det som er lavt i verden, og det som er foraktet, det utvalgte Gud seg, det som ingenting er, for å gjøre det til intet som er noe – for at intet kjød skal rose seg for Gud». 1. Kor 1:26-29

Vi skal i det følgende avsnittet ta med noen korte glimt fra ulike kallshistorier i Bibelen.

Moses hadde vært 40 år i ørkenen og hadde drept en egypter. Kunne Gud bruke ham? Ja! Det var en liten gjetergutt på markene i Israel, som het David. Faren hans fremhevet alle brødrene fremfor David den yngste. Men det var David Gud ville ha. Da Jesus kalte disipler, fant han noen av dem blant fiskere. De var ikke høyest på rangstigen i samfunnet på den tiden. Men de kunne Jesus bruke.

Paulus hadde forfulgt Guds menighet før han ble en kristen. Ham kunne Gud bruke! Både Moses, David og Paulus var lærde menn. Men deres evner kunne ikke frelse dem. De hadde selv bruk for frelsen som ble gitt som en ufortjent gave. Derfor kan Gud bruke den minste til den største i samfunnet. Han vil også bruke oss i sin tjeneste og som sine redskaper i sin menighet.

I den første kristne tid etter Jesu himmelfart, fikk disiplene stadig mer å gjøre. De forkynte Guds ord og tok seg av de fattige. Til slutt fant disiplene ut at de ikke kunne gjøre begge deler. I Apostlenes gjerninger kapittel 6 fortelles det om hvordan de fordeler oppgavene i menigheten. Noen skulle fortsette å forkynde, og andre skulle gjøre det praktiske.

«Da kalte de tolv hele disippelskaren sammen og sa: Det er ikke rett at vi forlater Guds ord for å tjene ved bordene. Brødre, velg derfor ut blant dere sju menn, som

har godt vitnesbyrd og er fylt av Ånd og visdom. Dem vil vi sette til denne oppgaven. Men vi vil holde ved i bønnen og Ordets tjeneste». Ap. gj. 6:2-4

Noen får kallet til å «holde ved i ordets tjeneste». Det er de som forkynner og lærer ut fra Guds ord. Andre fikk kallet til å utføre det praktiske. De praktiske gavene må gå hånd i hånd med «Ordets tjeneste». De utfyller hverandre.

Noen har fått kallet til å reise til dem som aldri har hørt om Jesus, mens andre har fått oppgaven til å forkynne og lære til ulike aldersgrupper i vårt eget land. Andre igjen fikk en spesiell forbønnens tjeneste. Vi kan også nevne diktning, sang og musikk, sans for det estetiske og praktiske i menigheten. Nådegavene er mange og ulike.

Det er viktig å huske på at alle har en nådegave og Peter minner sine lesere om å bruke dem og ikke gjemme dem bort.

«Etter som enhver har fått en nådegave, så tjen hverandre med den som gode husholdere over Guds mangfoldige nåde. Om noen taler, han tale som Guds ord. Om noen tjener, han tjene ved den kraft som Gud gir, for at Gud må bli æret i alle ting ved Jesus Kristus – ham som æren og makten tilhører i all evighet». Amen. 1. Pet. 4:10-11

Gud har en plan med ditt liv.

Kristne mennesker har til alle tider stilt spørsmålene: Hva er Guds plan med mitt liv? Hva er min oppgave i Guds rike? Spørsmålene kan komme til mennesker i alle aldrer. Nye og unge kristne stiller gjerne disse spørsmålene oftere enn de som har levd sammen med Jesus noen år.

Kong David lurte veldig på hva som var Guds vilje med hans liv på tross av sin posisjon som konge og leder i landet. Hva ville Gud bruke ham til?

I Salme 86 gir Kong David oss et innblikk i hans kamp for å vite Guds vilje.

«Lær meg, Herre, din vei! Jeg vil vandre i din sannhet. Gi meg et udelt hjerte til å frykte ditt navn!» Sal. 86:11.

David ønsket så inderlig å følge Guds vei og vilje med hans liv. Han ville vandre i lyset, i sannheten, i ærligheten overfor Gud med alt i sitt liv. Verset avsluttes med et ønske eller en bønn som beskriver hans hjerteforhold til Gud. Han ville ikke leve med et delt hjerte overfor Gud, men med et udelt hjerte til å frykte hans navn. David var ikke syndfri, som historien hans viser i 2. Samuelsbok (se 2. Sam. 11. historien om David og Batseba). Men på tross av sitt fall i synd, ønsket han å ha et godt og rent forhold til Gud igjen. Dette sa David til profeten Natan da han konfronterte David om hans fall i synd med Batseba:

«Da sa David til Natan: Jeg har syndet mot Herren. Og Natan sa til David: Så har også Herren tatt bort din synd. Du skal ikke dø». 2 Sam. 12:13

David ønsket ikke å ha et delt hjerte overfor Gud, men et udelt. Han ønsket å bli brukt av Gud og at han skulle være «styrmann» videre i livsseilasen. Gud hørte hans bønn. Hans ærlighet og tillit til Gud førte til at Gud fortsatt fikk lede David som konge i Israel. Les gjerne historien om David i 2. Samuelsbok 12 og i Salme 51.

Det er et uttrykk som sier at veien blir til mens en går. Vi hadde ikke hatt godt av å vite alt om Guds plan på forhånd. Men vi kan ofte se Guds plan mens vi går på den.

«Ditt ord er en lykt for min fot og et lys på min sti.» Sal. 119:105

Vi ser ofte ett skritt frem og ikke lenger. Ønsket hos oss er ofte å se frem i et lenger tidsperspektiv, men Gud vil at vi skal ta skritt for skritt. Jesu disipler ønsket også å vite om hans plan. I kapitlene 13-16 i Johannes evangeliet spurte disiplene Jesus om hva som skulle skje, både med Jesus og dem selv. Da sa Jesus:

«Ennå har jeg mye å si dere, men dere kan ikke bære det nå.» Joh. 16:12

Vi kan ikke vite alt om Guds plan med vårt liv på en gang. Det ville vi ikke være i stand til å bære. Det ville bli for mye for oss. Dette ser himmelens og jordens skaper som har hele oversikten i den enkeltes liv. La ordene fra Johannes 16:12 være en påminnelse til oss når vi begynner å bli utålmodige. Husk: Gud har kontrollen, og han vil bruke oss når vi legger alt i hans hånd.

«Jeg vil lære deg og vise deg den veien du skal vandre, jeg vil gi deg råd med mitt øye.» Sal. 32:8

Samtidig som vi legger alt i Guds hånd, kan noen lure på om det er hans vilje at de skal arbeide i en heltidstjeneste i Guds rike. Det kan være i vårt eget land eller at en lurer på om man har et misjonærkall. Slike tanker og spørsmål kan være vanskelig og bære alene. I mange tilfeller kan det være nyttig å snakke med noen som man har tillit til. Dette kan være med og lette «byrden» og samtidig kanskje gi mer klarhet i om en har et kall til heltidstjeneste i Guds rike.

Skal vi spise «frukten» av vårt arbeid?

Vi vil avslutte dette kapitlet med en liten påminnelse. Det kan være tider da vi ser frukter av vårt arbeid. Da er det viktig å tenke at dette er Guds verk alene. Gud selv gjør arbeidet ved Den Hellige Ånd, og vi er bare arbeidsredskapet (spaden) i Guds hånd. Vi skal selvsagt ta imot oppmuntringer i arbeidet. Av og til trenger vi ros og gode ord fra andre, slik at vi ikke blir motløse. Det er viktig å finne balansegangen mellom det å rose hverandre og samtidig ikke ta æren fra Gud. Det er nemlig Gud og han alene, som gir frukt.

«Hva er da Apollos? Eller hva er Paulus? Tjenere som førte dere til troen, og det etter som Herren ga enhver. Jeg plantet, Apollos vannet, men Gud ga vekst. Derfor er de

ikke noe, verken den som planter eller den som vanner, men bare Gud, som gir vekst». 1. Kor. 3:5-7

Gud er nøye med sin egen ære og deler den ikke med andre. Vi er «bare» det nødvendige redskapet i hans hånd.

Broder Andreas (som var grunnleggeren av «open doors») sa følgende: I vår tid er det et stort problem at våre troshelter er blitt berømtheter. Gjør aldri meg til en berømthet. Vær så snill!».

Døperen Johannes ville heller ikke bli noen berømthet, men ønsket at Jesus skulle vokse, mens han selv ble mindre.

«Han skal vokse, jeg skal avta». Joh. 3.30.

La oss i alt vårt arbeid for Jesus si som forfatteren av Salme 115.1:

«Ikke oss, Herre, ikke oss, men ditt navn gi du ære for din miskunnhets og din trofasthets skyld!

Vi har i dette kapittelet sett på ulike begreper tilknyttet Guds menighet. Videre har vi hatt fokus på hvordan Gud kaller ulike personer til ulike tjenester på tross av stand og stilling i samfunnet. Til slutt har vi sett på hvordan Gud har en plan med alle dem som tror på ham.

Til samtale

1. Hvorfor er det så viktig å finne sin plass i en kristen forsamling? Og hvordan kan vi hjelpe hverandre til det?
2. Hvorfor kalles alle de som tror på Jesus «de hellige»? Begrunn svaret.
3. Hvordan kan Gud bruke motgang og vanskeligheter til å lede og forandre oss?
4. Hvordan kan en kristen finne sin nådegave og sin plass i tjenesten for Guds rike?

10. Den himmelske «telefon» (om bønner)

En kristen bror sa følgende etter at bønner var avsluttet: «Nå har vi snakket i den himmelske telefon.» Det er et godt uttrykk for å beskrive bønner. Denne «telefonen» er den mest brukte i hele verden. Hver dag bruker mange, mange millioner mennesker den himmelske «telefon». Det fine med dette er at denne «telefonen» ikke blir utslitt, og i tillegg er den åpen 24 timer i døgnet hele året.

Jesus inviterer oss til bønner. Vi skal i dette kapitlet se på ulike årsaker til at Jesus kaller oss til bønner.

Ropet

Bønner kan uttrykkes som et rop om hjelp. Uttrykket «Herre miskunn deg over meg/oss» blir sitert flere ganger i NT. Blant annet da blinde Bartimeus ropte om hjelp til å få synet igjen. Se Mark. 10:46 ff. Å rope på Herrens miskunn, betyr å få hjelp av Gud uten fortjeneste, altså av den andres godvilje. I denne sammenhengen er det Jesus som viser godviljen.

I Salme 121 blir Israelfolket bønner nesten som et rop.

«En sang ved festreisene. Jeg løfter mine øyne opp til fjellene: Hvor skal min hjelp komme fra? Min hjelp kommer fra Herren, himmelens og jordens skaper.» Sal. 121:1-2

Israelfolket roper ut: Hvor skal min hjelp komme fra? Svaret ble at hjelpen kommer fra Herren, himmelens og jordens skaper. Han som har skapt oss, vil også ta ansvaret for oss.

I fortsettelsen skal vi se på noen årsaker til at Jesus inviterer oss til å be til ham. Årsakene ligger i menneskenes situasjon og en Gud som vil vise omsorg for den enkelte.

Her i verden er mange mennesker i fortvilte situasjoner. Noen opplever stor sorg i nær familie og kommer i vanskelige situasjoner. Andre igjen bærer på en stor syndesorg og fortviler: Hva skal jeg gjøre med mine synder? Bønner blir dermed som et rop om hjelp til å bli kvitt sine synder og bli en kristen (frelst). I Lukasevangeliet står det om Sakkeus som klatret opp i et tre for å se Jesus. Han ropte med hele sin kropp. Han ønsket så inderlig å se Jesus og bli hans venn. Se Luk. 19.

Hvordan kan vi «rope» til Gud? På hvilken måte gjør vi det?

«Velt din vei over på Herren og stol på ham! Han skal gjøre det.» Sal. 37:5

«Og kast all deres bekymring på ham, for han har omsorg for dere.» 1. Pet. 5:7

Å legge ting i Herrens hånd, er en form for å rope på Herren. Når vi roper, ber og påkaller Herrens navn og legger saken i hans hånd, er det ikke vårt lenger, men Herren sitt. Vi legger vår nød over på Jesus og stoler på at han tar seg av det.

I innledningen ble det nevnt at Jesus inviterer oss til bønn. Invitasjonen står han selv inne for i sine evangelier.

«Be, så skal dere få. Let, så skal dere finne. Bank på, så skal det bli lukket opp for dere. For hver den som ber, han får, den som leter, han finner, og den som banker på, skal det bli lukket opp for.» Matt. 7:7-8

En herlig invitasjon fra kongenes konge og Herrenes Herre! Når vi ber, lukker vi opp for at Jesus kan stige inn med sin hjelp, nåde og omsorg. Uansett hvilken livssituasjon vi er i, vil Jesus at vi skal påkalle hans navn, be og rope til ham. Han er ikke tunghørt, men lytter.

«Kom til meg, alle som strever og har tungt å bære, og jeg vil gi dere hvile!» Matt. 11:28

Når vi legger saken i hans hånd, vil Jesus gi oss hvile. Denne hvilen kan være vanskelig å se når situasjoner er veldig vanskelige. Men Jesus har mye bedre oversikt enn vi har, fordi han har fullstendig kontroll. Han vet hva som er best for det enkelte Guds barn, selv om man kan oppleve at han svarer helt annerledes enn vi tenker han skulle gjøre. Poenget er at Jesus ønsker å gi oss hvile når vi ber til ham og ber om at hans vilje må skje.

De mange spørsmål med det ene svar

Under forrige avsnitt nevnes det å påkalle Herren navn i all slags nød. Og Herren hører gjerne våre bønner.

Bibelen omtaler en annen side ved det å påkalle Jesus navn, nemlig hvordan troen, lidelsen og forfølgelsen henger sammen og er en del av kristenlivet. Lidelse og forfølgelse er nemlig sentrale temaer i Bibelen, samt at kristendommens historie viser det samme.

«Og alle som vil leve gudfryktig i Kristus Jesus, skal bli forfulgt». 2. Tim. 3.12

«De styrket disiplenes sjeler, formante dem til å holde fast ved troen og sa: Vi må gå inn i Guds rike gjennom mange trengsler». Ap. Gj. 14.22.

«De gikk da bort fra Rådet, glade over at de var aktet verdige til å bli vanæret for Navnets skyld» Ap. Gj. 5.41.

Dette temaet er vanskelig å snakke og skrive om. Vi ser rundt oss at det er mange som lider på ulike måter. Og dette avsnittet handler ikke om trengsel og vanskeligheter som har sin bakgrunn fra at man lever i synd. Bibelen er tydelig på at å leve i uoppgjort synd samsvarer ikke med kristen livsførsel.

Men avsnittet handler om trengsel og lidelse for Kristi skyld. Og vi skal se på hvordan Kristus lider med og gjennom våre trengsler, lidelser og forfølgelser.

Livet kan ta ulike retninger for oss alle, og noen opplever mer enn gjennomsnittet. Tunge åk og byrder kan bli lagt på unge som eldre. Det kan være at man blir rammet av ulike

sykdommer eller død i nære relasjoner. Andre igjen kjenner på stor sorg når familieband brytes (skilsmisse). For noen kan mellommenneskelige relasjoner by på store utfordringer i hverdagen. Det kan bryte på så dypt vann, og hverdagen går ikke på skinner.

I noen land er kristen forfølgelse en del av hverdagen. Det kan igjen for noen medføre at myndighetene fengsler dem som tror på Jesus Kristus. Mindre alvorlige ting kan være spott og vonde ord fra kollegaer på jobb. Naboer og familien kan også komme med nedsettende ord om kristen tro og livsførsel fordi man er en kristen. Utfordringene er mange og ulike, og listen av eksempler er nesten utømmelig.

Salme 73 starter med at «Bare god er Gud mot Israel». Hvordan kan man si dette til enhver tid? Jeg tror Asaf kunne si det fordi at han fikk holde seg nær til Gud i det vanskelige. Derfor var Gud god.

Hold dere nær til Gud, så skal han holde seg nær til dere. Jak 4. 8.

Profeten Jesaja uttrykker Guds nærvær med at Han er med i lidelsen og med gjennom prøvelsene.

«Når du går gjennom vann, er jeg med deg, og gjennom elever, skal de ikke overskylle deg. Når du går gjennom ild, skal du ikke svies, og luen skal ikke brenne deg». Jes. 43.2.

Bibelen beskriver også dødsskyggens dal.

«Om jeg enn skulle vandre i dødsskyggens dal, frykter jeg ikke for ondt. For du er med meg, din kjepp og din stav, de trøster meg». Salme 23.4

Livet kan bestå av mange, ulike og dype bekymringer. Bibelen sier at vi ikke skal bekymre oss.

«Se på fuglene under himmelen! Ikke sår de, ikke høster de, ikke samler de i hus, men deres Far i himmelen gir dem føde. Er ikke dere langt mer verd enn de. Vær da ikke bekymret for morgendagen. For morgendagen skal bekymre seg for seg selv. Hver dag har nok med sin egen plage». Matt. 6. 26 og 34.

Kanskje var det disse Bibelversene Martin Luther sikter til når han gikk en tur i skogen. Da pleide han å ta av hatten for fuglene og si: «God morgen, teologer, dere våkner om morgenen og synger, mens en gammel narr som jeg er uvitende og dum og bærer på alle slags bekymringer i stedet for å stole på min himmelske far!»

Overskriften for dette avsnittet har følgende tittel. «De mange spørsmål med det ene svar». Mange kan sitte med et utall spørsmål som rammer sin livssituasjon. Hvorfor meg Gud? Hvorfor hendte dette meg? Vi får som oftest ikke svar på den måten vi spør han om. Men det er **et** Bibelsk svar som står seg.

Hold deg nær til Jesus og påkall hans navn, da vil han holde seg nær til deg. Det er en god og stor trøst som står seg i livets mange spørsmål og utfordringer.

Forbønn

Alle mennesker trenger forbønn, og alle mennesker trenger å bli frelst.

Paulus skriver følgende til sin venn, Timoteus:

«Framfor alle ting formaner jeg derfor til at det blir gjort bønner, påkallelser, forbønner og takk for alle mennesker, for konger og for alle som er i høy stilling, så vi kan leve et stille og rolig liv i all gudsfrykt og ærbarhet.» 1 Tim. 2:1-2

Hva er bakgrunnen for at Jesus vil at vi skal be for alle mennesker?

«Han som vil at alle mennesker skal bli frelst og komme til sannhets erkjennelse.» 1 Tim. 2:4

Kjærlighetens budskap kjenner ingen grenser. Den er universal. Det vil si at alle mennesker på denne jord er elsket av Gud. Han vil at alle skal bli frelst og komme hjem til ham en dag.

Vi som er i troen på Jesus er kalt til å elske alle våre medmennesker, om de er venner eller fiender.

«Men jeg sier dere: Elsk deres fiender, velsign dem som forbanner dere, gjør vel imot dem som hater dere, og be for dem som forfølger dere». Matt. 5:44.

Budskapet om Jesu død og oppstandelse gjelder alle mennesker. Men det er ikke alle som har tatt imot dette. Derfor skal, bør og må vi be for alle mennesker. Det er viktig å være konkret, og det mest naturlige er å be for sine nærmeste, som er venner, kollegaer, naboer, klassekamerater og familie. Paulus understreker også tanken om å be for sine nærmeste:

«Men den som ikke har omsorg for sine egne, og særlig for husets folk, han har fornektet troen og er verre enn en vantro.» 1 Tim. 5:8

Vi skal også be for mennesker i høy stilling. Disse må også bli frelst. Selv om de ikke styrer etter Guds ord, må vi be for dem og legge dem i Herrens hånd, slik at vi kan leve et stille og rolig liv som Paulus skriver i brevet til Timoteus.

Vi er også kalt til å elske dem som aldri har hørt Jesu navn bli nevnt. De trenger våre bønner om at de skal få muligheten til å høre frelsens budskap. Jesus hadde også et stort behov for å dele dette med sine disipler:

«Han sa til dem: Høsten er stor, men arbeiderne få. Be derfor høstens herre at han vil drive arbeidere ut til sin høst!» Luk. 10:2

Vi skal også få be sammen med andre. Det er rike løfter knyttet til det å be i Jesu navn sammen med andre troende.

«Igjen sier jeg dere: Alt det to av dere på jorden blir enige om å be om, skal de få av min Far i himmelen. For hvor to eller tre er samlet i mitt navn, der er jeg midt iblant dem.» Matt. 18:19-20

I all bønn sier vi «amen». Det betyr, «la det skje.» Dette ordet har også en videre betydning. Jesus blir omtalt som «Amen» i Johannes Åpenbaring:

«Dette sier han som er Amen, det trofaste og sannferdige vitne, opphavet til Guds skaperverk.» Åp. 3:14b

Når vi sier «amen» i bønnen, betyr det først og fremst at det vi har bedt om, må få lov til å skje. For det andre avsluttes bønnen med den beste mulige avslutningen, nemlig i Jesu navn, han som er kilden til alle løfter. Dermed er ikke bønnen avhengig av oss, men av ham vi ber til, og som har gitt oss løftene. Han har omsorg for oss og vet hva vi trenger.

Takk og lovprisning

En annen årsak til at Jesus inviterer oss til å be til ham er det vi kaller takk og lovprisning. Er det grunn til å takke og lovprise hans navn? Her må en definitivt kunne si ja!

Det er godt å prise Herren og lovsynge ditt navn, du Høyeste, å kunngjøre din miskunnhet om morgenen og din trofasthet om nettene, til tistrenget sitar og harpe, til tankefullt spill på sitar. For du har gledet meg, Herre, med ditt verk. Jeg jubler over det dine hender har gjort. Hvor store dine gjerninger er, Herre! Overmåte dype er dine tanker. En ufornuftig mann kjenner det ikke, og en dåre forstår ikke dette. Salme 92. 2-7

Vi har gjennom disse kapitler sett på flere sider ved Guds verk og de gjerninger hans hender har gjort, samt hvordan han handler med sin ypperste skapning, mennesket. Dette er noe som gir grunn til takk og lovprisning! Og vi starter med første kapittel.

- Vi kan takke Gud for at han har skapt oss, slik som vi er, verdifulle og skapt i hans bilde.
- Vi kan takke Gud for at han sendte sin egen sønn til vår jord, for at han steg ned og ordnet opp i syndens problem, ved at Jesus tok all vår synd på seg og slik ordnet veien inn til Gud.
- Vi kan takke Gud for at han har gitt oss sitt ord, Bibelen, og for at vi i vårt land har fått den på vårt eget språk og kan lese den fritt, i et land uten forfølgelse. Ikke alle har denne muligheten.
- Vi kan takke Gud for at han frelste oss av nåde, uten gjerninger. Vi kan også takke ham for at han har vist oss at det var nok det som Jesus gjorde til vår frelse.
- Vi kan takke Gud for at han virker i dem som tror på Jesus, og at han utruker oss til ulike oppgaver som er tiltenkt hver enkelt.
- Vi kan takke Gud for at han har sendt sin Hellige Ånd som trøster, hjelper, rådgiver og overbeviser.
- Vi kan takke Gud for at han har gitt oss sitt ord og sin nåde gjennom ulike nådemidler.

- Til slutt kan vi takke og lovprise Gud fordi vi får lov til å be til han og påkalle hans navn. Vi som de minste på denne jord skal få lov til å prise hans uendelig store og rike nåde, navn og person. Hans navn være lovet!

Til samtale

1. Hvorfor inviterer Jesus oss til bønn?
2. Hvordan kan bønn bli hvile?
3. Hvilken betydning har bibelstudium og bønn i ditt kristenliv?
4. Hvordan blir bønnen en glede? Og finner du grunner i ditt liv til å takke og lovprise Jesus?
5. Samtal om tryggheten i det å være Guds barn – at ingenting ondt kan skje oss uten at Gud viser omsorg og har kontroll.

Litteraturliste

Undertittelen til denne nettside har følgende utsagn. "En kort innføring i ulike Bibelske tema som angår den kristne tro".

Å skrive kort har sine begrensninger og en må hele tiden gjøre et utvalg for hva som er viktig å ta med. Når undertittel sier en kort innføring gir det rom for nærmere og dypere undersøkelser for de ulike tema. Jeg henviser til kildelisten jeg har brukt for å gjøre nettopp det.

Andersen, Øyvind. (1965) *Grunnsannheter til frelse*. Oslo: Gry forlag (Lunde forlag).

Broder Andreas. (2009) *Farlig tro, kristen i Islams skygge*. Oslo Lunde forlag

Broder Andreas.(1990) *Troens helter*. Åpne dører og Terje Nærland

Danbolt, Erling. (1991) *Første Korinterbrev*. København: Credo Forlag

Eritsland, Lars. (1971) *Herren kommer*. Oslo: Lutherstiftelsens Forlag.

Gordon, Samuel Dickey. (1998) *Stillferdige taler om bønne*. Oslo: Lunde Forlag

Hallesby, Ole. (1992) *Fra bønnens verden*. Oslo: Nye Luther Forlag.

Hoaas, Brynjulf. (1979) *Guds menighet*. Oslo: Lunde Forlag og Bokhandel A/S

Kronholm, Tryggve. (1983) *Han åpnet deres forstand*. Oslo: Luther Forlag A/S

Luther, Martin. (1984) *Store Galaterbrevskommentar 2*. København: Credo Forlag

Nordgård, Asbjørn. (1992) *Det handler om livet*. Oslo: Lunde Forlag

Nordgård, Asbjørn. (2015) *Når Gud gir seg til kjenne*. Oslo: Lunde Forlag

Qureshi, Nabeel. (2015) *Søkte Allah, fant Jesus*. Oslo Lunde Forlag

Sandved, Johannes. (1978) *På paktens grunn*. Oslo: Lunde Forlag

Skovgaard-Petersen, C. (1954) *De ekte livsverdier*. Oslo: Indremisjonsforlaget

Skovgaard-Petersen, C. (1950) *Menneskeskikkelser*. Oslo: Luther stiftelsen.

Skovgaard-Petersen, C. (1913) *Hvorledes findes Guds vilje*. Kjøbenhavn: J. Frimodts Forlag

Sjaastad, Egil. (1985) *Ankerfeste, en enkel innføring i den kristne tro*. Oslo: Lunde forlag.

Solberg, Stein. (2023) *Forenet med treenigheten*. Oslo: Lunde forlag

Teigen, Arne Helge. (2008) *Innføring i kristen tro*. Oslo. FMH – forlaget.

Valen-Sendstad, Aksel. (1990) *Kristen Troslære*. Fredericia. Lohses Forlag.

Vinskei, Gudmund. (1976) *Jeg tror*. Oslo. Lunde forlag

Wisløff, Carl Fr. (1980) *Jeg vet på hvem jeg tror*. Lunde forlag

Wisløff, Carl Fr. (1984) *Martin Luthers Teologi*. Lunde Forlag